

ŠKOLA ŠERMU

SO

VŠEOBECNÝM VYSVETLENÍM

ZÁKLADNÝCH POSTOJOV A POSTAVENÍ

PRÍZNAČNÝCH PRE

TOTO UMENIE

pán ANGELO

LONDÝN:

1787

z originálu

The School of Fencing (1787)

preložila Alena Rybanská

2015

Pre ich kráľovské Výsosti vojvodu z

GLOUCESTERU

A KNIEŽA

HENRYHO FREDERIKA

NAJJASNEJŠIE KNIEŽATÁ,

Pocta, ktorá mi bola práve udelená, učiť Vaše kráľovské výsosti šermiarskemu umeniu, ma pobáda oboznámiť Vás s touto témou; je to len nepatrná pocta za veľa dobrodení, ktoré ste sa znížili udeliť mne; ak by som si predsa len smel trúfnuť vysloviť pranie, bolo by ním, že by mi Vaše kráľovské výsosti vyhovelí v opovážlivej myšlienke, povolením mi verejne prejaviť hlboké vedomie povďačnosti a hlbokú úctu s ktorou zostávam

VAŠICH KRÁĽOVSKÝCH VÝSOSTÍ,

najpokornejším

a najoddanejším služobníkom,

A N G E L O.

P R E D S L O V

Keď Góti zaviedli zvyk jednotlivého súboja, umenie obrany sa stalo nevyhnutným skúmaním: bolo ohraničené do istých pravidiel a boli zavedené akadémie aby v jej duchu vycvičili mládež.

Súčasníci si osvojili kord pred starovekými zbraňami, zabezpečili vzrast nových foriem obrany, charakterizovaných pomenovaním Šerm, ktorého plnoprávne podoby tvoria časť vzdelania ľudí istej úrovne; dávajúc im dodatočnú silu tela, správnu sebadôveru, pôvab, pohyblivosť a prejav; takisto im umožňujú robiť ďalšie cvičenia s väčšou ľahkosťou.

Napriek tomu, že toto umenie bolo v praxi prenesené na vysoký stupeň dokonalosti, do tejto teórie umenia bolo vnesených niekoľko preskúmaní; veľa francúzskych a talianskych majstrov sa na túto tému podelilo s verejnosťou o svoje myšlienky, ale nedostatočne preskúmali tie najzaujímavejšie časti: toto hľadisko ma primälo zostaviť a uverejniť nasledujúce dielo.

Pokúsil som sa vysvetliť princípy a pravidlá tohto umenia stručným a ľahkým štýlom; poskytol som podrobný detail rôznych postojov tela a pohyby rúk, ramien a nôh a nakoniec pridal také úvahy a bádania, že obe, teoretická a praktická časť sa takto navzájom objasňujú.

Mal by som dosiahnuť naplnenie svojich prianí, ak toto dielo bude tak úspešné, že sa zapáči národu, ktorému som bol dlho oddaný a na ktorý budem vždy myslieť šťastne v službe v rozsahu svojho nadania.

ČITATEĽOVI

Pod záštitou svojho otca a s jeho dovoľením sa podujímam poskytnúť toto vydanie jeho *Traktátu o umení šermu*. Pokúsil som sa interpretovať ho viac pre všeobecné použitie, zúžením ho v oboch smeroch, v rozsahu a v cene. Keďže nasledujem preslávené povolanie, v ktorom sa môj otec tak veľmi vyznačoval, dovoľím si hovoriť o význame princípov stanovených v tejto knihe; avšak, ako jeho syn, moje svedectvo môže byť spochybňované. Preto si kladiem za povinnosť miesto môjho vlastného, odovzdať názor učeneného systému mužov, zostavovateľov francúzskej Encyklopédie, ktorých úsudok v záležitosti umenia a vied nemôže byť podozrivý z pochlebovania alebo zaujatosti.

V článku *Escime* (Šerm) rozprávajú v nasledujúcich hárkoch týmito slovami:

“Tento článok je úplne vybratý z TRAKTÁTU O UMENÍ ŠERMU, vydanom v Londýne pánom ANGELOM; sme mu zaviazaný za obe , ROZPRÁVY a KRESBY. Ak by sme vedeli o nejakej VIAC DOKONALEJŠEJ PRÁCI TOHTO DRUHU, použili by sme ju.”

NIEKOĽKO francúzskych a talianskych majstrov (ako to bolo spozorované skôr) sa odvážilo vysloviť svoje úvahy vzhľadom k tomuto umeniu, ale nikto z nich sa dostatočne nerozpísal o jeho závažných bodoch: toto hľadisko ma priviedlo vydať túto malú edíciu traktátu plnoprávne schválenú a všeobecne užitočnú pre milovníkov šermu.

FENCING ACADEMY, Opera House,

Haymarket

H. ANGELO

SPÔSOB ZOSTROJENIA ZBRANE

Musíš si dať pozor aby si neopíllil či neskrátil jazyk čepele, na ktorom závisí pevnosť a sila tvojej zbrane.

Ak je jazyk pre zostrojenie príliš veľký, mal by si si toto zostrojenie rozložiť; tak ako rukoväť, kôš a hlavica a utiahnutie jazyka, vsunutím úlomkov dreva, tak aby to bolo spevnené. Hlavica a *gombík* musia byť z dvoch častí; gombík by mal byť upevnený dutou skrutkou, štyri alebo päť krát na jazyku čepele, ktorý prechádza cez hlavicu a je prikovaný podľa tvaru gombíka, okrúhlo alebo sploštene.

Toto je najlepší spôsob zostrojenia zbrane, ktorý odporúčam všetkým šermiarom. Zistíš, že tento spôsob je veľmi užitočný taktiež pre šable alebo *half spadroons*, bežne nazývané 'sek a body'.

Musíš si všimnúť, že rukoväť zbrane je vložená celkom centrálna na päť pevnej časti čepele, ktorá by mala mať nad prstami malé ohnutie keď je v ruke a nechať celé zostrojenie stočené trochu dovnútra, čo nakloní hrot v kvarte. Tento spôsob zostrojenia zbrane ti uľahčí uvoľňovania a umožní ti ľahký spôsob vykonávania výpadov.

AKO SI VYBRAŤ ČEPEĽ A JEJ VHODNÚ DĹŽKU

Pomyslel som si, že je potrebné prv než stanovím nejaké pravidlá používania zbrane, predložiť pár slov nielen ako zostrojiť zbraň, ale takisto na základe čoho si vybrať čepeľ. Pretože so zlou zbraňou v ruke môžu nasledovať zlé následky, buď osobou veľmi odvážnou a aktívnou. Niektorí sú za ploché iní za duté čepele; akékoľvek bolo úsilie s dlátom, zriedka či nikdy som ich nenašiel na hrote ľahké; preto je ťažké urobiť ich v ruke ľahkými; napriek tomu by som ich odporúčal použiť v bitke, buď na koni alebo pešo; ale v jednotlivom súboji je vhodnejšia dutá čepeľ kôli jej ľahkosti a pohodlnosti pri zaobchádzaní.

Osoba by si mala prispôbiť zbraň svojej výške a sile a najdlhší meč by nemal presahovať tridsať osem palcov od hlavice k hrotu.

Je chybou myslieť si, že dlhá zbraň má výhodu; pretože ak si odhodlaný protivník umne získa slabú časť čepele a približovaním ju poriadne uzavrie, bude ťažkou vecou pre toho, kto má dlhú zbraň uvoľniť jeho hrot bez stiahnutia ramena, ktorého pohyb ak je dobre načasovaný by poskytol druhému s krátkou zbraňou príležitosť využiť to.

Nemal by si zanedbať všimnúť si, že keď si vyberáš čepeľ nemali by na nej byť kazy; tieto kazy sa javia ako čierne duté škvrny, niektoré pozdĺžne, iné krížom čepele; prvé z nich sú často dôvodom jej zlomenia.

Charakter čepele sa môže vyskúšať jej ohnutím proti hociktorej veci a je zlým znamením keď sa ohýbanie začína na hrote; dobrá čepeľ vo všeobecnosti vytvorí polkruh v oblasti spodku koša a skočí znova rovno; ak by zostala v hociktorom stupni ohnutia je to znamením, že charakter čepele je príliš mäkký: ale hoci je

to chyba, tieto čepele sa zriedka lámu. Tie, ktoré sú pri ohýbaní nepoddajné sa správajú zle, často a veľmi ľahko sa zlomia.

O PEVNEJ A SLABEJ ČASTI ČEPELE

Pevná (*fort*) a slabá časť (*feeble*) sú rovnako na oboch hranách čepele. *Fort* sa rozpína od koša do stredu čepele a *feeble* odtiaľ k hrotu. Nedá sa príliš venovať tomuto rozlišovaniu, keďže vedúca časť umenia leží na jeho náležitom ovládaní.

PRVÁ POLOHA VYTASENIE ZBRANE

KRESBA I.

Musíš stáť rovno na nohách s telom bokom; hlavu drž vzpriamene a zľahka, protivníkovi sa pozeraj tvárou v tvár, pravú ruku nechaj zvesenú pozdĺž pravého stehna a ľavú ruku zohni smerom k ľavému boku; ľavá päta by mala byť vedľa špičky pravej nohy, špička pravej nohy v linke s kolenom a nasmerovaná k protivníkovi a držiak kordu smerom k háčiku pošvy sa musíš dať do postoja, aby si mohol tasiť. V tejto polohe, upierajúc pohľad na svojho protivníka, zohni pravú ruku a zdvihni ju do výšky svojho ramena a prenášajúc ruku k rukoväti kordu, ktorý drží pevne a stabilne, otáčajúc nechty smerom k opasku, vytiahni kord, zdvíhajúc ruku v linke so svojím ľavým ramenom a s energiou urob polkruh cez hlavu, uvádzajúc hrot do linky k svojmu protivníkovi, ale nie vyššie ako je jeho tvár ani nižšie ako jeho

ľavé rebro, držiac ruku rovno, bez strnulosti v lakti alebo v zápästí; pri tomto uvádzaní hrotu musíš zdvihnúť ľavé rameno poloblúkom do výšky ucha a dobre zjednotiť ľavé rameno, takže celé telo by bolo v profile; tento pokyn však nemôže byť príliš dôkladne nasledovaný.

POLOHA PRE STREH V KVARTE

KRESBA II.

Aby sme si osvojili túto polohu, ľavé koleno musí byť ohnuté a na dve stopy vzdialené od pravého; ľavá päta je zároveň pravej a špička nohy kolmo s kolenom: musíš si všimnúť, že koleno na ľavej strane by sa prinajmenšom nemalo odraziť na nenútenosti, s ktorou by malo byť telo podporené; a na to aby si preukázal, že máš stabilitu, zohni trochu pravé koleno, ale nie príliš, pretože ak by bolo príliš zohnuté, telo môže prepadnúť dopredu a ak by nebolo ohnuté vôbec, ani stehno ani noha by neboli pružné a preto by si nemal dostatočnú ohybnosť ani silu spraviť výpad, ani obratnosť posunúť sa alebo odsunúť.

Streh v kvarte je v šerme najvýhodnejšia a najelegantnejšia poloha. V tomto umení máme päť rôznych polôh zápästia, ofenzívne a defenzívne; sú nimi Prima, Sekunda, Kvarta, Terca a Kvinta. Prvé dve s ktorými začneme sú kvarta a terca; z nich sa odvodzuje kvarta nad ramenom, nízka kvarta a flanconada.

V šerme existujú taktiež tri odkrytia alebo vstupy a to vnútorné, vonkajšie a nízke časti týchto oboch.

Vnútorné zahŕňa celú hrud' od ľavého k pravému ramenu.

Vonkajšie zahŕňa všetky body spravené nad zápästím z vonkajšej strany kordu.

Nízke časti zahŕňajú všetky body spravené pod zápästím od podpazušia k boku, z vnútornej alebo z vonkajšej strany.

Kvarta, ktorá je vnútri by mala byť bodaná s nechtami nahor a vnútorné ostrie zbrane trochu viac vyvýšené než vonkajšie.

Terca by mala byť bodaná na vonkajšiu stranu protivníkovho kordu s nechtami nadol a oboma hranami kordu v rovnakej výške.

Prima by mala byť bodaná vnútri oboch zbraní s nechtami nadol a hranami v rovnakej výške.

Kvarta nad ramenom by mala byť bodaná s nechtami nahor a oboma hranami kordu v rovnakej výške.

Nízka kvarta by mala byť bodaná pod zápästím, ostrie je otočené rovnakým spôsobom ako kvarta vnútri zbrane.

Sekunda by mala byť bodaná pod zápästím s nechtami nadol a s hranami kordu v rovnakej výške.

Kvinta musí byť bodaná s nechtami nahor, smerujúc hrotom na vonkajšiu stranu protivníkovho zápästia a lakťa s hranami v rovnakej výške.

Flanconada by mala byť bodaná z vnútornej do vonkajšej strany protivníkovho kordu viažuc jeho čepeľ a previesť svoju pod jeho lakťom do tela s nechtami nahor.

DOSTAŤ SA DOVNÚTRA ALEBO VON ZO VZDIALENOSTI

Aby sme sa dostali do našej predošlej polohy strehu je veľmi dôležité vedieť, čo sa myslí pod vzdialenosťou.

Dostaním sa do vzdialenosti sa nazýva priblíženie k protivníkovi, keď je v príliš veľkej vzdialenosti od hrotu tvojej zbrane; byť mimo vzdialenosť znamená odstúpiť keď je protivník hrot príliš blízko.

Aby si sa dostal do vzdialenosti svojho protivníka bez pozmenenia štandardnej polohy strehu, musíš zdvihnúť pravú nohu tesne nad zem a preniesť ju asi o pol metra dopredu v rovnej linke s ľavou pätou, ohnúť trochu koleno a na nastavenie nohy sa musíš riadiť ľavou nohou rovnakým spôsobom a vzdialenosťou, držiac ľavú nohu dobre zohnutú na úplné podopretie tela na tej strane.

Aby si sa dostal mimo vzdialenosť, musíš odstúpiť s ľavou nohou a pravidelne ju nasledovať pravou nohou udržiavajúc stále dvojstopovú vzdialenosť (viac menej podľa svojej veľkosti) z jednej päty na druhú: musíš byť veľmi opatrný aby si nestratil kolmé postavenie tela a strehu, inak, zmätkom ktorý by ti protivník mohol vyvolať v krokoch, telo by viac nebolo stabilné, ani zápästie schopné konať s výhodou ak by si to príležitosť vyžadovala.

Je tu tiež dvojité posun presunutím ľavej nohy k pravému prstu a obrátene pri odsune, prenesením pravej nohy k ľavej päte; môžeš tiež asi dve stopy odskočiť dozadu a hoci je táto metóda často používaná, zatiaľ ju neodporúčam, len pod podmienkou, že by si bol na veľmi rovnom povrchu.

POLOHA PRE STREH V TERCE

KRESBA III.

Na vykonanie tercy (ako bolo uvedené predtým) musia byť nechty smerom nadol a viažuc protivníkov kord sa mu dotkni čepele; musíš svoj hrot zaviazať zvnútra von zmenou polohy zápästia; takže keď máš zápästie obrátené v kvarte z vnútornej strany protivníkovej čepele, musíš pohybom zápästia spustiť svoj hrot blízko jeho čepele, otáčajúc nechty nadol; toto je uvoľnenie z kvarty do tercy.

V terce musíš rovnako spustiť hrot, otáčajúc zápästie s nechtami nahor a uzatvárajúc protivníkovu čepeľ; toto je uvoľnenie z tercy do kvarty.

Musíš robiť časté uvoľnenia týmto spôsobom v stabilnej polohe, pokým tvoj protivník odstupuje a práve vtedy sa musíš uvoľniť a pristúpiac uzatvoriť mu čepeľ s hrotom v linke s jeho telom, stále stabilný v svojom strehu.

Keď si sa takto uvoľnil a máš nad protivníkom prevahu, v týchto dvoch postojoch musíš odstúpiť a vždy keď sa uvoľní, musíš otočiť zápästím na tú stranu, z ktorej si viazaný; toto ťa naučí dokončiť kryty, pri ktorých koná jedine zápästie: musíš vždy dostatočne čeliť kordu svojho protivníka na vykrytie strany na ktorú útočí a taktiež si musíš všimnúť, že keď kryješ jednu stranu tak neodkryješ druhú alebo nižšie časti.

POLOHA PRE VNÚTORNÝ STREH NAZÝVANÝ KVARTA A VNÚTORNÝ VÝPAD NAZÝVANÝ VÝPAD V KVARTE

KRESBA IV.

Na dobré vykonanie tohto výpadu musia byť spravené tri pohyby zápästia naraz; a to, otoč zápästie a nechty nahor, zdvihni zápästie a odporuj; a počas týchto pohybov by mala byť ruka vystretá a zápästie zdvihnuté nad hlavu a hrot spustený v linke k protivníkovej hrudi; v takejto polohe musíš vrhnúť zápästie dopredu, okamžite pokročiť alebo spraviť výpad asi dve stopy od strehu; ľavá päta a koleno by mali byť v kolmej linke, špička nohy v linke s kolenom a pravá päta v linke s ľavou; ľavá noha by mala byť natiiahnutá až k zemi a nemal by si hýbať pätou ani špičkou. A všimni si, že keď sa ruka naťahuje vpred aby bodala, noha ju musí nasledovať v rovnakom čase; telo by malo byť úplne vzpriamené, ľavá noha natiiahnutá a ľavá ruka zvesená v linke s ľavým stehnom asi na jednu stopu vzdialená, s otvorenou dlaňou, nechtami nadol a prstami uzavretými k sebe.

Táto poloha pravej ruky musí byť zachovaná pri každom výpade spravenom v kvarte, ruka či zápästie by sa malo vrhnúť dopredu prvé a hrot by sa mal dotknúť tela skôr než sa noha položí na zem; a na zlepšenie tohto výpadu keď sa hýbe ruka, zvyšok tela by sa mal hýbať s rovnakou energiou: a hoci sa zdá, že ak sa to vykoná dobre, tak pohyby všetkých častí sú okamžité, predsa len zistiš, že hrot má prednosť.

Dobre si všimni, že telo je stabilné, hlava držaná hore, ľavá strana od boku dobre otočená dovnútra, rameno nenútené a zápästie protikladne ku kordu; hlavica je nasmerovaná v linke s tvojim ľavým spánkom aby zabránila protichodnému výpadu z protivníkovej vnútornej strany, čo sa bez tejto opozície určite stane.

Po vykonaní výpadu musí okamžite nasledovať vrátenie do strehu s kordom v rovnnej linke s protivníkovým telom. Tento výpad nemôžeš cvičiť dosť často, je to najpodstatnejší a najvýraznejší bod, ktorý bol v šerme vytvorený.

POLOHA PRE VONKAJŠÍ STREH NAZÝVANÝ TERCA A VÝPAD V TERCE

KRESBA V.

Na predvedenie tohto výpadu musí byť zápästie otočené nechtami nadol a v rovnakej výške ako v kvarte; hlava musí byť krytá opozíciou zápästia, hoci nie v linke s tvárou; vnútorná strana ruky v linke s pravým spánkom, ľavá ruka spustená asi stopu od stehna s nechtami nahor. Všimni si, že vždy keď je pravá ruka otočená nechtami nadol, tak ľavá by mala byť tiež a v rovnakej vzdialenosti od stehna ako v kvarte.

Je veľa šermiarov, ktorí pri predvádzaní tohto výpadu držia zápästie v linke s ramenom a zohnú hlavu, aby sa kryli pred protichodným bodom: v kvarte podobne naklonením hlavy k pravému ramenu. Toto nielenže bráni boju bodom, ale znemožňuje tak jasne vidieť ako aj zamedziť protivníkovi návrat rýchlym krytom; kôli hlave, ktorá je v neustálom pohybe a hľadá si úkryt nevediac, že zápästie zabezpečuje opozície, vrhajú sa mimo centra gravitácie; a s nestálym telom sa uskutočnenie výpadu stáva strnulým a nemotorným a vrátenie do strehu tiež. Taktiež sú náchylní vystaviť sa protivníkovmu hrotu priblížením tela dopredu.

POLOHA PRE VONKAJŠÍ STREH NAZÝVANÝ TERCA A VÝPAD NA ROVNAKÚ STRANU SO ZÁPĚSTÍM
OTOČENÝM V KVARTE NAZÝVANÝM KVARTA NAD RAMENOM

KRESBA VI.

Tento výpad musí byť vykonaný z vonkajšej strany protivníkovho kordu s nechtami nahor ako v kvarte ale v tercovej linke, vraziac hrot protivníkovi do tela; zápästie by malo byť rovno a ani nie nachýlené na vonkajšiu alebo vnútornú stranu, ale zdvihnuté tak, že zápästie a hlavica kordu sa môžu dostať do linky s pravým spánkom, palcom a nechtami a plocha čepele v jednej linke a ostatné časti v rovnakej polohe ako pri výpade v kvarte.

POLOHA VONKAJŠIEHO STREHU NAZÝVANÉHO TERCA A VÝPAD Z VONKAJŠEJ STRANY POD ZÁPÄSTÍM
NAZÝVANÝ SEKUNDA

KRESBA VII.

Tento výpad sa nelíši od tercy; ale pretože sa vykonáva pod zápästím úplne pozdĺž lakťa, z toho dôvodu by mal byť protivníkov kord viazaný v terce, klesajúcim hrotom so zápästím v terce, mieriac ho medzi protivníkovu podpazušie a jeho pravý prsník; tu by malo byť telo viac naklonené dopredu než ako je to uvedené pri predošlých výpadoch.

POLOHA VNÚTORNÉHO STREHU NAZÝVANÉHO KVARTA A O VÝPADE POD ZÁPÄSTÍM NA ROVNAKEJ
STRANE NAZÝVANOM NÍZKA KVARTA

KRESBA VIII.

Na dobré prevedenie tohto výpadu musíš zaviazať protivníkov kord v kvarte, klesnúc hrotom pod jeho zápästie v linke s jeho lakťom a pri bodaní mu nielen zapichnúť hrot do boku ale rovno krížiac linku asi o pol metra smerom von, bez pootočenia nohy doprava alebo doľava; vytvárajúc uhol od zápästia k čepeli, telo rovnako naklonené ako pri výpade nazývanom Sekunda a ruka rovnako zdvihnutá ako pri kvartovom výpade: týmto spôsobom bude vytvorená opozícia na vykrytie tela a tváre.

POLOHA VNÚTORNEJ KVARTY NAZÝVANEJ KVARTA A VÝPAD URČENÝ NA VONKAJŠÍ BOK NAZÝVANÝ
FLANCONADA

KRESBA IX.

Na dobré vykonanie tohto výpadu musí byť protivníkov kord viazaný v kvarte, hrot upretý do protivníkovho boku a viažuc jeho čepeľ prenes ju poza jeho zápästie pod jeho lakťom. Počas tejto činnosti musíš získať jeho *feible* a bez opustenia čepele mu vraziť hrot pod lakťom do boku, zápästím otočeným nechtami nahor, tvoriac uhol od zápästia k hrotu. Pri vykonávaní bodu si tiež všimni, že ľavá ruka by mala byť spustená pod pravou a taktiež vytvoriť uhol od ľavého lakťa k zápästiu s otvorenou dlaňou, aby si zabránil udretiu na kryt tohto výpadu, protivníkovým otočením zápästia v terce a takto obracajúc svoje ostrie by do teba vrhol hrot.

V obrannej časti tohto krytu túto opozíciu vysvetlím.

ŠERMIARSKY POZDRAV VO VŠEOBECNOSTI POUŽÍVANÝ VO VŠETKÝCH AKADÉMIIACH MEDZI PÁNMI,
PREDTÝM NEŽ ZAÚTOČIA ALEBO IDÚ ROBIŤ VOLNÝ ŠERM

Pozdrav v šerme je zdvorilosťou kôli divákovi a navzájom medzi osobami, ktoré šermujú. Je zaužívané začať s ním predtým než začnú šermovať. Elegantné držanie tela a slušné chovanie sú na jeho predvedenie úplne nevyhnutné.

PRVÝ POSTOJ POZDRAVU

KRESBA X.

Musíš stáť v strehu v terce a viažuc *feible* protivníkovho kordu, sprav tri údery nohou, nazývané útoky, dva z nich sú spravené pätou a tretí celou plochou nohy.

Ľavú ruku zdvihni ladne ku klobúku, bez pohybu hlavy, ktorá čelí protivníkovi; a dávajúc si klobúk preč si musíš všimnúť nasledovné pravidlá.

DRUHÝ POSTOJ POZDRAVU

KRESBA XI.

Musíš posunúť pravú nohu za ľavú asi o pol metra; kolená drž napnuté, telo vystreté a hlavu veľmi vysoko; v rovnakom čase natiahni pravú ruku a otoč zápästie v kvarte, dvihnúc ho do výšky hlavy tak veľmi doprava ako to ide, držiac hrot trochu nižšie. Keď posunieš pravú nohu za ľavú, musíš zvesiť a natiahnuť ľavú ruku, držiac klobúk s priehlbínou nahor asi dve stopy od stehna.

TRETÍ POSTOJ POZDRAVU

KRESBA XII.

Keď si sa pozdravil doprava, dobre si všimni, že zápästie je prenesené doľava, lakeť ohnutý a hrot kordu držaný v linke s protivníkovým pravým ramenom. Všetky ostatné časti tela by mali byť v rovnakej polohe ako bolo zmienené predtým.

ŠTVRTÝ POSTOJ POZDRAVU

KRESBA XIII.

Keď sa robí pozdrav doľava, zápästie musí byť pôvabne otočené v terce, držiak ruku a hrot kordu v linke k protivníkovi a v rovnakom čase sa postav do strehu, prenesením ľavej nohy na vzdialenosť asi dvoch stôp od pravej nohy; a ohnutím ľavej ruky si nenúteným a elegantným spôsobom nasad' klobúk a umiestni ruku do polohy ako pri strehu.

PIATY POSTOJ POZDRAVU

KRESBA XIV.

Takto zaujatý, v postoji tercového strehu, musíš zopakovať tri útoky alebo údery nohou a vyrovnajúc kolená, posunúť ľavú nohu dopredu špičkou smerom von, pätu asi na vzdialenosť dvoch palcov od špičky pravej nohy; a vyrovnajúc obe ramená, otočiť obe ruky v kvarte, ľavé rameno asi dve stopy od ľavého stehna, pravú ruku v linke s pravým okom a hrot kordu v linke ku protivníkovi.

Daj pozor, tieto posledné pohyby sú na pozdravenie protivníka.

Po tomto poslednom postoji sa musíš vrátiť znovu do strehu, v akej polohe zápästia sa ti páči, buď útočiť alebo protivníka prijať.

Ak by si sa mal ocitnúť príliš blízko protivníka, po tom čo posúvaš vpred ľavú nohu, mal by si hneď preniesť ľavú nohu späť a ísť do strehu, aby si sa vyhol neočakávanému prekvapeniu a tak prijať prvý výpad; jednou aj druhou stranou je povolené bodáť len čo je každý v patričnom strehu, keď je zjavne preukázateľné, že je protivník v obrannej pozícii.

Medené kresby postáv (ako je vysvetlené v tejto knihe) majú vo všetkých svojich patričných pozíciách v rukách kordy, aby naučili mladých šermiarov ako nasmerovať hroty do ich presného smeru.

V šermiarskom umení závisí veľa od rýchlosti súboja, obratnosti zápästia, spoľahlivosti pri krytoch a v udržiavaní pevnej stálosti v základnom pohybe tela, keď je vykonávaný výpad.

Pri krytí treba mať telo úplne opreté na ľavom boku a nohe, aby bolo v celej svojej stavbe pružné; nevzdať sa či chvieť sa, ale byť pevný v nohách; taktiež dbať pri každom pohybe na svoju vzdialenosť. Ale dokonalosť tohto všetkého nemôžeš dosiahnuť bez veľkej praxe počas lekcií a bodania tercy a kvarty, ktoré vysvetlím a práve tak ich spôsob.

SPÔSOB A ÚČINNÉ PROSTRIEDKY NA PREDVEDENIE POHYBLIVÉHO ŠERMIARA A STABILITY V NOHÁCH A UKÁZANIE AKO SA DOSTAŤ SPÄŤ PO PREVEDENÍ VÝPADU BUĎ V KVARTE ALEBO V TERCE

Mal by si cvičiť nielen robiť svoje výpady s veľkou rýchlosťou a energiou ale tiež s pružným uvoľnením a temperamentom; a pohyb tela by sa mal javiť ako rôzne pružiny v jeho celkovom obraze.

Je veľmi dôležité dostať sa späť zo svojich výpadov rovnako rezkým spôsobom, aby ti to umožnilo kryť v prípade vracania sa alebo odvety.

V tomto zmysle len čo je učeň schopný bodáť s ustálenosťou tela a nôh, miesto toho aby išiel do svojho stáleho strehu, musí preniesť pravú nohu k ľavej, a tiež ľavú k pravej; a aby toto učeň predviedol dobre, šermiarsky majster mu za týmto účelom poskytne svoju pomoc, až dokým je schopný vykonať to rovnako s ľahkosťou.

Kvarta by mala byť bodaná bez pomoci plastrónu a miesto vrátenia sa do prirodzeného strehu, by si mal s veľkou obratnosťou a ľahkosťou preniesť špičku pravej nohy k ľavej päte, držiac telo vzpriamene, taktiež hlavu a kolená rovno; zistíš, že toto vyhovuje piatemu postoju pozdravu na štrnástom obrázku.

Druhý pohyb je najťažší: po tom čo si spravil výpad v terce musíš miesto zvyčajného vrátenia sa do strehu preniesť špičku ľavej nohy pred pravú nohu, ľavú päť k pravej špičke. Toto by malo byť spravené s veľkým pohodlím a s ľahkosťou ťa priniesť hneď na nohy; umožní ti to vrátiť sa do strehu posunutím pravej nohy dopredu alebo ľavej nohy dozadu. Musíš si všimnúť, v jednom aj v druhom z týchto posledných pohybov, pohnúť sa ale len jednou nohou.

Aby majster svojmu učňovi pomohol keď je vo výpade, mal by držať jeho pravú svojou ľavou rukou až kým ho neprivedie do stabilnej polohy tela a nôh; toto uľahčí jeho vrátenie sa do strehu s ľahkosťou a rýchlosťou a dá ho do pohybu posunov, ktoré majú byť urobené a ktoré by som mal teraz ďalej vysvetliť.

Je veľmi dôležité, že keď je učeň na hodine, tak je majster pozorný a odoberie si často plastrón keď učeň bodá; tým mu dokáže nebezpečenstvo aby si ho vždy nasadil, od ktorého by našiel oddych pre zápästie a fleuret; preto by mal vždy oslobodiť hlavu a telo a miesto smerovania hrotu na náležitú linku protivníkovo tela, zápästie a následne hrot by mal byť uvedený bez pravidla na nižšiu časť tela a prirodzene klesať stále nižšie; a väčšou ťažkosťou by bolo, že by nebol schopný sa vrátiť do strehu, ani kryť v prípade návratu, alebo spraviť odvetu: zatiaľ čo, ak majster často učňovi prekáža, odnímac si plastrón v čase keď bodá a očakáva že nájde podporu alebo oddych pre svoj fleuret, dá mu to ľahkosť

vykonať svoj výpad a prísť do defenzívnej polohy znova, tým že ho spraví pozorným udržiavať zápästie a telo v náležitej linke bez spoliehania sa na niečo; a to mu dá tiež náležitý sklon hrot v poriadnej linke a poriadnym smerom.

Ustálené výpady, ktoré som zmienil skôr, môžu byť spravené nielen z čepele priamo do tela, ktoré by mali byť spravené v rovnako meranom čase priamo do tela, ale tiež úderom na zbraň, *apelom* nohy, odšmykom alebo sklznutím po čepeli, jednoduchým uvoľnením alebo spolu s uvoľnením a *apelom*.

Úder na zbraň je spravený zaviazaním čepele buď v terce alebo v kvarte, alebo v kvarte nad ramenom; musíš čepeľ vzdialiť asi štyri palce a udrieť na ňu rýchlym a rezkým spôsobom a bodnúť tvrdo a priamo do tela.

Apel alebo útok sa vykonáva zdvihnutím nohy asi dva palce nad zem, položiť ju rázne znova dolu a bodajúc priamo do tela.

Kĺzanie, či odšmyk po čepeli je vykonaný pevným zaviazaním zbrane, ohnutím lakťa a zdvihnutím hrotu aby si získal súperovu *feeble*; prenes zápästie asi o pol metra dopredu, daj ho vedľa jeho čepele a bodni mu pevne a rovno do tela.

Uvoľnenie úderom nohy je spravené naraz a v rovnakom čase čo sa uvoľňuješ musíš zaviazať protivníkovu čepeľ, spravíš útok a bodáť rovno vpred do tela.

Všimni si, že tieto tri rôzne pohyby, uvoľnenie, útok a bod by mali byť vykonané tak rýchlo ako stihneš povedať – raz, dva.

O JEDNODUCHÝCH KRYTOCH

Každý bod má svoj kryt a každý kryt má svoju odvetu. Aby si bol dobrým šermiarom nebude stačiť pôvabne stáť v strehu, dokonca ani bodáť s veľkou rýchlosťou a presnosťou: hlavným bodom je byť dobre zručným v obrannej časti a vedieť ako kryť všetky body, ktoré by na teba skúšali robiť.

Keď si úplne vyškolený v obrannej časti, budeš skoro schopný unaviť svojho súpera a často nájdeš odkrytie na zasadenie bodu. Mal by si sa dať tak aby si spravil kryty blízko a pevne v linke, držaním kordu ľahko od rukoväte k hrotu.

Telo by malo byť bokom alebo výrazne na ľavú stranu a vedúcimi činiteľmi by mali byť zápästie a lakeť.

O VNÚTORNOM KRYTE NAZÝVANOM KVARTA A VÝPAD V KVARTE

KRESBA XV.

Tento kryt v kvarte vo vnútri čepele je urobený chladným úderom na súperovu čepeľ silnou časťou čepele a vnútorným ostrím. Musíš vrhnúť telo dozadu v rovnnej linke s jeho telom a nechať svoju opozíciu na jeho čepeľ asi štyri palce široko doľava; ruka by mala byť trochu stiahnutá a vo chvíli kedy si sa vykryl, uviesť hrot pevne v linke na jeho hrud', čo ti umožní vrátiť sa alebo rýchlo vykonať odvetu.

O VONKAJŠOM KRYTE NAZÝVANOM TERCA A VÝPAD V TERCE NAZÝVANÝ VONKAJŠÍ VÝPAD

KRESBA XVI.

Tento vonkajší výpad nazývaný terca sa kryje vnútorným ostrím a otočením zápästia von s natiahnutou rukou, odporujúc čepeli zápästím; bez opustenia priamej linky musíš spustiť hrot k protivníkovmu telu, čo ti umožní vrátiť bod na rovnakej strane.

Taktiež musíš tento výpad kryť ohnutím ruky a odporom zápästia a udržiavaním hrotu do protivníkovho pravého ramena. Takto mu budeš schopný vrátiť bod pod zápästie, nazývaný bod v sekunde.

O VONKAJŠOM VÝPADE S NECHTAMI NAHOR, OBYČAJNE NAZÝVANOM PIERKOVÝ KRYT PROTI VONKAJŠIEMU VÝPADU S NECHTAMI NAHOR, NAZÝVANOM KVARTA NAD RAMENOM

KRESBA XVII.

Aby si vykryl tento výpad na vonkajšej strane čepele, musíš oponovať vonkajším ostrím, zápästím ako v kvarte, nechtami nahor a zápästím v linke so svojim pravým ramenom a s natiahnutou rukou odporuj protivníkovej čepeli s najhornejšou časťou čepele alebo s *fort* zbrane.

Tento výpad môže byť tiež vykrytý stiahnutím ruky, držiac zápästie trochu von so zdvihnutým hrotom; keď je tak vykonané, musíš vyklízuť a zatlačiť mu od *feble* k *fort* čepele, čím mu nielen odkloníš hrot ale máš aj veľkú šancu vyraziť mu zbraň z ruky.

O VONKAJŠOM KRYTE PRE VÝPAD POD ZÁPÄSTÍM NAZÝVANÝM VÝPAD V SEKUNDE

KRESBA XVIII.

Tento výpad musíš kryť s vnútorným ostrím a zdvihnúť zápästie v sekunde do výšky pravého ramena, hrot nízko a dobre udržiavaný od *fort* k *feeble*, mieriac ním medzi protivníkovo podpazušie a pravý prsník; a taktiež drž ruku vystretú aby si sa zbavil jeho hrotu.

O POLKRUŽNOM KRYTE ALEBO KRYTÍ PROTI VNÚTORNÉMU VÝPADU POD ZÁPĚSTÍM NAZÝVANOM NÍZKA
KVARTA

KRESBA XIX.

Toto krytie polkruhom by malo byť vykonané vnútri zbrane obratným úderom na *feeble* protivníkovej čepele s vnútorným ostrím; nechty musia byť nahor, ruka vystretá, zápästie zdvihnuté do výšky brady a hrot nízko ale dobre odporujúci od *fort* k *feeble*.

O KRYTE PROTI VIAZANIU ZBRANE Z VNÚTRA DO VÝPADU DO BOKU NAZÝVANOM FLANCONADA;
OBRÁTENÍM OSTRIA ZBRANE VON NAZÝVANOM CAVEZ; A VYSVETLENIE ĎALŠIEHO KRYTU PRE TEN ISTÝ
VÝPAD VIAZANÍM ZBRANE

KRESBA XX.

Prevrátenie ostria zvnútra von, nazývané *cavé*, je kryt kde musíš s veľkou rýchlosťou otočiť vnútorné ostrie von, v presnom čase čo protivník získava tvoju *feeble* viazaním, smerujúc svojím hrotom do tvojho boku, nazývaný *flanconada*, musíš vytvoriť uhol od svojho zápästia k svojmu hrotu, ktorým sa zbavíš bodu a hrot tvojej zbrane bude v linke k protivníkovi. Ruku musíš držať vystretú a s pevnosťou svoju čepeľ udržiavať od *fort* k *feeble*.

Druhý zmieneny kryt, nazývaný viazanie čepele, je vykonaný vo chvíli keď sa protivník pokúša bodáť *flanconadu*. Za týmto účelom musíš prenechať svoj hrot a zniesť, že tvoja *feeble* bude vzatá, takisto ako nechať svoj hrot prejsť pod jeho zápästie bez opustenia jeho čepele prinajmenšom tak, že ti zbraň môže vytvoriť polkruh; a nabratím jeho čepele v kvarte zistíš, že dve zbrane a zápästia sú v rovnakej polohe ako keď útok začal len s tým rozdielom, že zápästia budú trochu nižšie ako v bežnom strehu.

O KRYTE NAZÝVANOM PRIMA, ODVODENOM ZO ŠABLE A NAZÝVANOM STREH SV. JURAJA OPROTI VONKAJŠIEMU VÝPADU POD ZÁPÄSTÍM NAZÝVANOM SEKUNDA

KRESBA XXI.

Aby si vykryl tento vonkajší výpad pod zápästím, nazývaný sekunda, musíš s týmto primovým krytom v čase čo tvoj protivník bodá pod zápästím, prejsť hrotom nad jeho čepeľ a znížiť mu ho do pásu, držiac zápästie vo výške úst, otočiac nechty nadol, lakeť ohnutý, telo držiac vzadu tak ako sa len dá a dajúc náhly blízky úder na jeho čepeľ so svojim vonkajším ostrím; ako sa tak v tomto nachádzaš, môžeš preventívne zvesiť ľavú ruku, ako bolo spomenuté už skôr pri flanconade, rovnakým spôsobom alebo vyjsť z linky.

Táto opozícia je robená v čase ako sa kryješ a veľmi blízko, aby si sa vyhol protivníkovmu hrotu, ak by si chcel bodáť v rovnej linke.

Vyjdenie z linky musí byť vykonané v čase keď kryješ bod, prenesením pravej nohy, rovno a kolmo asi šesť palcov z linky doprava, ľavá noha musí byť taktiež prenesená do rovnakej linky asi o pol metra, čo ťa posunie ďalej z centra.

Podľa môjho názoru je tento posledný pohyb výhodnejší v protiklade s ľavou rukou; a keďže je to precvičované vo veľa akadémiách, najmä v Taliansku, naučil som sa vysvetliť ho poriadne.

Dôvod prečo uprednostňujem tento posledný pred prvým je ten, že pretože ak sú dva hroty nízko a vnútri zbraní, je lepšie vyjsť z linky; a tým objavíš ľavú stranu protivníkovho tela odhalenú a otvorenú.

O KRYTE NAZÝVANOM KVINTA S HROTOM NÍZKO A ZÁPÄSTÍM ZDVIHNUTÝM OPROTI VONKAJŠIEMU
VÝPADU POD ZÁPÄSTÍM NAZÝVANOM KVINTOVÝ VÝPAD

KRESBA XXII.

Výpad v kvinte je vykonaný spravením finty na polkružný kryt, majúc zápästie v kvarte. Musíš si uvoľniť hrot nad protivníkovou čepeľou v čase keď kryje polkruhom alebo primou a bodnúť mu priamo do boku.

Tento výpad je krytý držaním zápästia vo vysokej kvarte so zníženým hrotom a odporom z *fort* vonkajšieho ostria vložení protivníkovho hrotu; dobre udržiavaným zápästím z *fort* do *feeble* a veľmi vystretou rukou, majúc telo úplne podopreté ľavým bokom.

VYSVETLENIE RÔZNYCH VÝPADOV, KTORÉ MÔŽU BYŤ KRYTÉ NASLEDUJÚCIMI KRYTMI

Všetky kryty sú vo všeobecnosti vykonané v posune, odsune alebo pevne stojac bez ukročenia.

S kvartou, držiac zápästie nízko, kryješ nízku kvartu a sekundu; zdvihnutím zápästia kryješ všetky sekvy ponad hrotom z vnútornej strany zbrane a flanconadu.

S tercou kryješ kvartu nad ramenom; zdvihnutím zápästia kryješ sekvy nad ramenom, kvartu nad ramenom alebo tercu.

S pierkovým krytom, ktorý je taký, že s vonkajším ostrím kryješ tercový bod keď máš zápästie otočené v kvarte v tercovej linke; zdvihnutím zápästia kryješ sekvy ponad hrotom na tej strane.

S krytom sekunda kryješ všetky nižšie body, obe vnútornú a vonkajšiu stranu; také akými sú nízka kvarta, sekunda a flanconada.

S polkružným krytom kryješ kvartu, tercu, kvartu nad ramenom a sekundu.

S krytom prima kryješ kvartu, nízku kvartu a sekundu.

S krytom kvinta kryješ sekundu a flanconadu.

POZNÁMKY KU KRYTOM VO VŠEOBECNOSTI

Dobrý kryt je nevyhnutný a užitočný len keď je vykonaný dobre, keďže je nebezpečné a osudné ak je vykonaný bez rozvahy a spravený naširoko a neusporiadane.

Dobré krytie zabráni tomu aby si bol zasiahnutý; preto by si si mal všimnúť, že keď chrániš miesto na ktoré útočia, neposkytneš odkrytie na opačnej strane, ktoré by uľahčilo tvojmu protivníkovi vrhnúť sa do výpadu; z toho dôvodu by si sa nemal chvieť alebo ukázať najmenšiu obavu za žiadneho pohybu, ktorý by mohol urobiť buď telom, nohou alebo hrotom zbrane.

Niet najmenej pochybnosti avšak máš veľkú výhodu v prinútení protivníka byť v obrane, lebo v tom čase nebude môcť útočiť; a týmto získaš určite výhodu, odkrytiami ktoré môže skrz neznalosť alebo neuváženosť poskytnúť. A je tiež veľmi zrejmé, že schopnosťou zmarit jeho útoky blízkym krytom, odvetami alebo vrátením sa, bude krytie bezpečné a rýchle a podľa šermiarskych pravidiel.

O VRÁTENÍ ALEBO ODVETE PO KRYTE

Každé krytie má svoj návrat; budeš pokladaný za dobrého šermiara keď kryješ s rozvahou a vraciaš sa s vitálnou precíznosťou.

V šerme sú dva spôsoby vrátenia bodu; jeden je keď protivník bodá a ďalší keď je v návrate do strehu.

Prvý z nich je len pre tých, ktorí sú v tomto cvičení dobre zruční, lebo si to vyžaduje najpresnejšiu precíznosť, bystrý pohľad a presvedčivý kryt; keďže protivník by mal prijať bod predtým než dokončil a vykonal svoj; ktorý je v šerme označený ako odvetu zo zápastia.

Druhý, ktorý je počas protivníkovho návratu do strehu, je spravený jeho zasiahnutím predtým než položí pravú nohu znova na zem, bodajúc von s veľkou prudkosťou a ráznosťou, aby bol vykonaný dobre.

Odveta, nazývaná odvetou zo zápastia, by mala zasiahnuť protivníka v presnom čase čo sa naťahuje bodáť. Tento spôsob musí byť vykonaný s najväčšou možnou rýchlosťou.

Aby si uspel musíš byť pevný v nohách a po krytí silnou časťou zbrane chladným a neočakávaným spôsobom vystrieť ruku a preniesť telo trochu dopredu na pravú nohu, pozorne si pripomínajúc, že zápästie smeruje hrotom do protivníkovho tela, ako si môžeš všimnúť na obrázkoch dvadsaťštyri, dvadsaťpäť a dvadsaťšesť.

O ODVETE V KVARTE PO KVARTOVOM KRYTE

KRESBA XXIII.

V presnom čase čo protivník zasadzuje svoj kvartový bod, musíš kryť s najhornejšou a pevnou časťou čepele a okamžite vrátiť bod vnútri zbrane a vrátiť sa do strehu tak rýchlo ako je to podľa už vysvetlených pravidiel.

Ak by protivník počas vracania sa prinajmenšom zdvihol zápästie, môžeš mu vrátiť nízku kvartu a vrátiť sa späť so zápästím v terce alebo v polkruhu.

O ODVETE V TERCE PO VÝPADE V TERCE

KRESBA XXIV.

V čase keď kryješ tercu s vystretou rukou a s hrotom trochu spusteným do protivníkovho tela, musíš vrátiť rovnaký bod, iba zápästie máš trochu nachýlené do vonkajšej strany. Venuj veľkú starostlivosť tomu, aby sa najprv pohla ruka a oponuj jeho čepeli dobre od *feeble* k *fort*; vráť sa do strehu v prime alebo polkružným krytom.

Taktiež môžeš po tercovom kryte vrátiť bod v sekunde a vrátiť sa späť v sekunde, polkruhu alebo v terce.

O ODVETE V SEKUNDE PO KRYTÍ KVARTY NAD RAMENOM

KRESBA XXV.

Po vykrytí kvarty nad ramenom môžeš vrátiť rovnaký bod držaním zápästia nechtami nahor, bodajúc a oponujúc vonkajším ostrím a skláňajúc mu hrot do tela s vracaním sa späť do polkružného krytu.

Ak by si mal vrátiť výpad v sekunde, tak by si mal vo chvíli čo si vykryl kvartu nad ramenom skloniť hrot popri vonkajšej strane jeho zápästia a lakťa.

Táto odveta sa robí ľahšie než vyššie uvedené; tvoj návrat späť je polkruh, sekunda alebo terca.

O ODVETE V KVINTE PO VÝPADE V SEKUNDE

KRESBA XXVI.

Ak chceš kryť výpad v sekunde s kvintovým krytom, musíš vrátiť bod bez zmeny zápästia. Ak kryješ krytom v sekunde, musíš vrátiť bod v sekunde, vrátiť sa rýchlo späť so zápästím v sekunde a po vrátení sa zaviazať čepeľ v kvarte, bez jej opustenia.

O ODVETE NA VÝPAD FLANCONADA OBRÁTENÍM OSTRIA PRE TÝCH, KTORÍ NIE SÚ OBOZRETNÍ BRÁNIŤ SA
ĽAVOU RUKOU

KRESBA XXVII.

V čase keď protivník bodá flaconadu sa musíš kryť zdvihnutím a otočením zápästia v terce bez opustenia jeho čepele, vytvárajúc uhol od zápästia k hrotu, stále mieriacim na jeho telo. Pri tejto odвете nie je dôvod bodáť mimo pravej nohy; musíš len preniesť telo dopredu a natiahnuť ľavú nohu.

Uhol, ktorý je vytvorený otočením zápästia, úplne postačuje na odvrátenie a vrátenie bodu; po jeho vykonaní sa musíš vrátiť späť do strehu v prime alebo polkruhom.

Ak kryješ flaconadu viazaním zbrane, ako som zmienil predtým, môžeš vrátiť bod v kvarte; a ak by mal protivník počas vracania sa späť v najmenšom sklonený hrot, musíš mu odvetiť flaconadou; ak by naopak zdvihol zápästie alebo hrot musíš mu odvetiť nízkou kvartou a vrátiť sa späť okruhom, zachytávajúc mu čepeľ.

O ODVETE Z KRYTU PRIMA DO VÝPADOV SEKUNDA A NÍZKA KVARTA

KRESBA XXVIII.

Akonáhle si vykryl sekundu alebo nízku kvartu, bodni s krytom prima; vyjdúc z linky pravou nohou (ako bolo vysvetlené vzhľadom ku krytom) musíš odvetiť bodom v prime, držiac zápästie v linke s ľavým ramenom; týmto vytvoríš opozíciu, ktorá ti vykryje telo a tvár; po nej sa musíš vrátiť späť v rovnakej polohe v prime alebo v polkruhu.

O KRYTE PROTICHODNÝM UVOĽNENÍM SA

Tento kryt je vykonaný v čase keď protivník robí výpad uvoľnením kvarty alebo tercy, alebo kvarty nad ramenom: preto aby si tento kryt vykonal dobre, musíš sa vo chvíli keď sa uvoľňuje k bodu odpútať taktiež veľmi blízko jeho čepele a vytvoriac kryt, ktorý by mal byť spravený s najväčšou presnosťou a rýchlosťou aká je možná, podporiť svoju čepeľ od *fort* k *feble*.

POZNÁMKA K TOMUTO KRYTU

Keďže rýchle zápästie a ľahký hrot môžu ľahko zmiast' toto posledné protichodné uvoľnenie sa; to jest ak by protivník pokračoval v uvoľňovaní sa často a rýchlejšie než ho stíhaš nasledovať, v takom prípade sa musíš na ukončenie jeho dráhy uchýliť k okružnému krytu, ktorý určite postup jeho hrotu zastaví.

O POLKRUŽNOM KRYTE

Tento kryt, ktorý je hlavným obranným krytom zbrane, kryje nielen všetky body, ale tiež marí všetky finty, ktoré môžu byť spravené; a na to aby si ho vykonal správne, musíš vystrieť ruku, držať zápästie v linke s ramenom, nechtami nahor a tesným a rýchlym pohybom zápästia by mal hrot vytvoriť kruh sprava doľava, dostatočne rozsiahly aby si sa vykryl od hlavy po koleno; týmto spôsobom, zdvojením kruhu až pokým nenájdeš protivníkovu čepeľ, bude tvoj kryt vytvorený.

A teraz, aby si zastavil tento okružný kryt, napriek tomu že je zdvojnásobený s veľkou energiou, môžeš náhle zastaviť jeho čepeľ držaním zápästia vo výške ramena a znížením hrotu ako pri kvintovom kryte; a vracajúc sa späť zaviaž a uchop jeho čepeľ v kvarte.

Tieto okružné kryty by si mal cvičiť z protichodných uvoľnení sa do kruhu a z kruhu do protichodného uvoľnenia. Túto úlohu môžeš cvičiť aj sám buď s kordom alebo s fleuretom: posilní a vycvičí ti to zápästie a bez uvedomenia zaobstará veľkú ľahkosť a pohotovosť obrániť sa za akýchkoľvek okolností.

SPÔSOB BODANIA A KRYTIA TERCY A KVARTY NAZÝVANÝ BODANIE NA STENU

Je nazývaný bodaním na stenu, lebo osoba ktorá kryje sa nehýbe telom ani nohami z miesta kde stojí; jej kryty vykonáva len zápästie.

Aby sa táto úloha vykonal správne vysvetlím postoj, v ktorom stojí ten kto kryje.

Aby si kryl na stenu, musíš sa umiestniť tak, že ľavá noha sa nebude môcť pohnúť ďalej; musíš si zjednotiť ruku, hlavu držať hore, dať si dolu klobúk a odkryť sa pravým ramenom, takže ako prenášaš hrot doprava, aby mohol protivník urobiť náležité opatrenie alebo vzdialenosť pre svoj výpad; po ňom si nasadiš klobúk a preniesieš ľavú ruku späť na kríž a poskytujúc odkrytie, buď v terce alebo v kvarte, musíš byť pripravený kryť (v tomto postoji) s rýchlosťou všetky protivníkov body.

Aby si bodal proti stene musíš stáť rovno na nohách ako pri prvom postavení alebo kresbe; a prichádzajúc do strehu si daj dolu klobúk s radostným výrazom a zasad' mierny bod v kvarte smerom k protivníkovi, zľahka sa mu dotknúc *gombikom** hrude, aby si získal odstup; potom sa musíš vrátiť späť do strehu a nasadiť si klobúk robiac to formou pozdravu, dva pohyby zápästím v terce a v kvarte zvyčajným spôsobom.

Takto bodanie proti stene navykne učňa bodať s rýchlosťou a tiež tak kryť; dáva mu to presnosť a ľahkosť, tak ako aj povedomie o vzdialenosti a je to užitočnejšie, keďže pri šermovaní s rôznymi osobami sa stretneš s ľuďmi s rôznymi prevedeniami a veľkosťou.

SPÔSOB AKO BODAŤ NA STENU S RÝCHLOSŤOU

Máme tri rôzne spôsoby bodania na stenu. Prvý je taký, že zaviazaním *fort* protivníkovej čepele a držaním voľného hrotu sa musíš sa zľahka uvoľniť a bodať priamo na jeho telo, hľadajúc mu čepeľ.

Druhý je zaviazaním od hrotu k jeho čepeli s ohnutým ramenom, uvoľnením a bodnutím priamo do tela; je nazývaný bodanie od hrotu k hrotu.

Tretí je uskutočnením priamych bodov do vnútornej a vonkajšej strany protivníkovho tela; v tomto poslednom nepotrebuješ ani zaviazať čepeľ ani sa uvoľniť.

Talianski majstri často využívajú tento posledný, keďže poskytuje veľkú rýchlosť a používa zápästie na skoršie prevedenie a tiež úplne uvoľňuje rameno.

PRAVIDLÁ, KTORÉ PRI BODANÍ NA STENU BERIEME NA VEDOMIE

Keď si si stanovil svoju vzdialenosť, ako bolo už zmienené, nemal by si v žiadnom prípade pohnúť ľavou nohou ani telom, nerobiť žiadne pohyby alebo finty, ale bodať podľa pravidla buď vnútri alebo von uvoľneniami alebo bodaním do čepele priamo vpred; a ak robíš nejaké finty, musí to byť vo vzájomnej zhode jednej od druhej.

VYSVETLENIE ČO SÚ TO FINTY

Finta je vytvorenie dojmu bodu na jednu stranu a jeho vykonanie na strane druhej. Pri tomto by si mal viesť protivníkovu zápästie natoľko z cesty aby si získal dostatočné odkrytie na vrhnutie sa vpred v bode, ktorý si mal naplánovaný. Musíš byť veľmi opatrný aby si sa pri robení finty neodkryl; pretože namiesto vydarenia plánu poskytneš protivníkovi možnosť širokého odkrytia sa a primáš ho vrhnúť priamy bod: preto je pri uvoľňovaní sa za účelom finty rozhodne nevyhnutné, oponovať silnou časťou čepele a s veľkou bystrosťou spraviť pohyb svojho hrotu dosť blízko k jeho *fort*, takže ho môžeš oveľa ľahšie zasiahnuť.

Všetky finty môžu byť vykonané stojac nehybne alebo v pohybe; môžeš ich spraviť po *apeli* alebo útoku nohou, po údere na čepeľ alebo v čase, keď ti protivník tlačí na čepeľ; alebo počas jeho uvoľňovania sa.

Musíš vziať na vedomie, že keď robíš fintu, zápästie je vo výške tvojho pleca, lakeť trochu ohnutý, takže zápästie môže byť viac pohyblivé a hrot ľahší.

Keď si viazaný v kvarte, uvoľni sa kvartou nad ramenom blízko protivníkovho *fort*, prenes svoj hrot späť do jeho kvartovej polohy, bodni priamo vpred a vráť sa späť do kvarty alebo v polkruhu.

Keď si viazaný v kvarte nad ramenom, musíš sa uvoľniť v kvarte a bodáť kvartu nad ramenom a vrátiť sa späť v terce alebo v polkruhu; ak je bod krytý, musíš fintu strojnásobiť a bodáť vnútri zbrane.

Keď si viazaný v terce, môžeš tiež robiť fintu v kvarte, držiac hrot smerom k protivníckovej tvári, bodnúť nízku kvartu a vrátiť sa späť okruhom.

Na oklamanie hociktorého protivníkovho uvoľnenia musíš pritlačiť alebo trochu sa nahnúť na jeho čepeľ, aby si ho prinútil vyklízuť alebo uvoľniť sa; a presne v tom čase musíš s rýchlosťou a presnosťou urobiť fintu na jeho pohyb a rovno do neho bodnúť.

OBRANA ALEBO KRYT PROTI VŠETkým FINTÁM

Najistejšia obrana proti fintám je získať protivníkovu čepeľ protichodným uvoľnením sa alebo okruhom; preto ak sa pokúsiš vyhľadať čepeľ jednoduchým krytom, bude nemožné chytiť ju, keďže môže zdvojnásobiť svoje finty podľa ľubovôle; preto krytmi hneď zastavíš protivníkov hrot a prinútiš ho zmeniť úmysel a plán.

POZNÁMKY KU FINTÁM A KEDY SÚ PROSPEŠNÉ A KEDY NEVHODNÉ

Sú šermiari, ktorí pri robení finty spravia rozsiahle pohyby telom alebo pohyby hrotom alebo prudké útoky nohou, aby urýchlili protivníkovu obranu mysliac si, že získajú výhodu širokých odkrytí, ktoré im on pri takejto príležitosti môže poskytnúť; všetky tieto pokusy, ktoré sú zradné, nemôžu uspieť proti každému ale len proti tým, ktorí sú vo svojich strehoch nesmelí a nespoľahliví; ale proti človeku, ktorý je zručný a chladnokrvný a drží svoj hrot blízko v linke k protivníkovi a ktorý vyhľadáva jeho čepeľ so zápästím dôkladne podľa šermiarskych pravidiel, akékoľvek pohyby spravené fintami sa preukážu ako neúspešné.

Ale sú iní, ktorí robia finty približovaním zbrane a keď sa protivník pokúša robiť kryt, sťahujú a menia hrot z jeho polohy a bodajú: tieto tri pohyby sú v protiklade k sebe navzájom a sú tak pomalé, že ak by protivník bodal v čase keď sa sťahujú, boli by spoľahlivo zasiahnutí predtým než dokončia svoju fintu a zámer.

Mal by si čo možno najviac robiť všetky finty v správnej vzdialenosti tak, takže budeš schopný vykonať bod s rýchlosťou.

Tiež môžeš robiť finty mimo vzdialenosť; ale musíš v nich pokračovať v čase, keď postupuješ aby si sa dostal do vzdialenosti a zmeniť svoj úmysel ak by ti protivník viazal čepeľ.

Počas týchto pohybov by si sa mal dobre kryť, pretože protivník môže bodáť rovno vpred v čase ako postupuješ dopredu alebo ti zastaviť fintu akýmkoľvek iným pohybom.

Nie vždy dúfaš alebo očakávaš, že na tvoje finty by mala byť odozva, pretože týmto by si sa mohol ľahko zľaknúť; ale vediac, že protivník má právo útočiť a držiac sa v svojom strehu budeš pripravenejší brániť sa. Tiež si budeš istejší, že tvoja finta najlepšie uspeje počas toho čo je protivníkovu zápästie v pohybe; v čase získavania príležitosti spraviť fintu bude schopný prejsť do obrany s väčšou nepravidelnosťou; a nielenže poskytne odkrytia ale môžeš si byť istý že nemôže útočiť; a v dôsledku toho ho budeš môcť zasiahnuť s väčšou ľahkosťou a bez rizika.

O POHYBOCH SPRAVENÝCH NA NEHYBNÚ ČEPEĽ NAZÝVANÝCH ODŠMYKY A ODŠMYK Z KVARTY NAD RAMENOM DO KVARTOVÉHO BODU

Ak si viazaný v kvarte a si vo vzdialenosti musíš mať ohybnú ruku, zjednotené telo a jeho váhu úplne na ľavom boku; v tejto polohe musíš udržieť na protivníkovu čepeľ so zámerom pohnúť mu zápästím; ak by sa vrátil do boja, musíš zľahka uvoľniť kvartu nad ramenom so zápästím vysoko a hrotom mieriacim mu do tváre; a vo chvíli keď uzatvára čepeľ sa uvoľni v kvarte a priamo rovno bodni. Ak by po tomto nespravil odvetu ale len ti tlačil na čepeľ, môžeš opakovať druhý bod otočením zápästia v terce na čepeli bez jej opustenia a vrátiť sa k jeho zbrani v kvarte.

O ODŠMYKU Z KVARTY DO KVARTOVÉHO BODU NAD RAMENOM

Ak si viazaný v terce alebo v kvarte nad ramenom, musíš sa uvoľniť v kvarte, držiac hrot dopredu v linke k protivníkovmu telu; v rovnakom čase urob útok nohou a keď zistíš že ti tlačí na čepeľ, vyklzni mu alebo sa rýchlo uvoľni v kvarte nad ramenom a vysuň sa a zdvojnásob výpad v sekunde, rýchlo sa vrátiac do tercy alebo v polkruhu.

O ODŠMYKU Z TERCY DO BODU SEKUNDA

Ak si viazaný na tercovej strane po údere na čepeľ a *apeli* sa musíš uvoľniť do tercy s hrotom smerujúcim do nepriateľovej tváre a vo chvíli keď cíti čepeľ, kry buď tercou alebo otočením zápästia do kvarty nad ramenom, musíš spustiť hrot pod jeho zápästie a bodáť sekundu, vrátiac sa v terce alebo polkruhom.

O ODŠMYKU Z KVARTY DO BODU NÍZKA KVARTA

Ak si viazaný z vonkajšej strany zbrane, musíš sa snažiť odstrániť protivníkovu zápästie z linky úderom svojho *fort* na jeho *feeble*; a uvoľniac svoj hrot v kvarte udržuj ho v linke k jeho tvári, napnúť ruku a

urobiac útok nohou, sklzní mu hrotom pod lakeť a bodni nízku kvartu; ihneď potom sa vráť v terce a zdvojnásob druhý bod; po ňom sa vráť späť okruhom.

Všetky tieto odšmyky sú vykonané bez posunu alebo odsunu; tiež môžu byť spravené v posune ak si všimneš, že protivník počas tvojich úderov alebo útokov nohou odstúpil.

Ak by sa po týchto posledných pohyboch chcel protivník vyhnúť hrotu odsunom; v tom prípade by si sa mal uvoľniť a rýchlo posunúť a vykonať už zmienené činnosti; vždy si ale všímaj aby si držal zbraň dobre pred sebou a telo vzadu, takže nebudeš nikdy prekvapený.

VIAZANIE A KRÍŽENIE ČEPELE

Veľmi málo majstrov učí kríženie čepele; táto činnosť je potrebnejšia tým, že je nielen užitočná na odsunutie protivníkovej čepele od zápastia ku kolenu ale často mu vyráža zbraň z ruky.

Ak by stál v rámci vzdialenosti majúc rameno a tiež hrot rovno, mal by si nakloniť telo úplne na ľavú stranu a zaviazať mu zbraň v kvarte, otočiac nechty trochu viac nahor ako v bežnom strehu a zaviazať svojim *fort* asi o pol metra od *feeble*, mieriac hrotom naľavo; v tejto polohe musíš rýchlo otočiť zápästím v terce, držiac zbraň pevne a prechádzajúc hrotom ponad jeho rameno bez opustenia čepele, zastaviť zbraň od *fort* k hrotu, držiac ruku vo výške ramena a hrot tak nízko ako je jeho pás; po tomto krížení bodni v plnom rozsahu v terce a vráť sa kruhom späť.

ĎALŠÍ SPSÔB ALEBO ŠTÝL KRÍŽENIA ČEPELE V KVARTE

Ak by protivník robil kvartový bod, mal by si ho kryť polkružným krytom držiac telo tak ako predtým poriadne na ľavom boku a akonáhle si sa vykryl, otočiť s obratnosťou a pevnosťou zápästie v terce, nakláňajúc hrot naľavo a dokončiť stlačením jeho *feeble* svojim *fort* tercového ostria.

Ak sú tieto kríženia zbrane urobené s rýchlosťou a presnosťou je takmer nemožné neodzbrojiť svojho protivníka alebo prinajmenšom nebyť odsunutý jeho čepeľou tak, aby ti umožnil vhodiť bod v terce ako som to zmienil predtým.

SPÔSOB AKO SA VYHNÚŤ TÝMTO KRÍŽENIAM ZBRANE

Keďže každý bod má svoju obranu je nevyhnutné aby som ich vysvetlil čo najjasnejšie; len kvôli pozornosti je tam treba rýchle oko a rozvahu aby si sa vyhol všetkým bodom.

Musiš ustúpiť hrotom uvoľnením sa do rovnej linky vo chvíli keď ti protivník chce krížiť čepeľ; keďže takto nenájde čepeľ, unikneš mu.

Môže sa stať, že aj keď nenájde čepeľ a teda žiaden odpor na čepeli, môže odhodiť vlastnú zbraň preč namiesto protivníkovej, ak by neudržiaval hrot do pásu a držal ho veľmi pevne.

O ÚDERE NA TERCOVÝ BOD NA VYRAZENIE PROTIVNÍKOVEJ ZBRANE

Ak by protivník robil celý výpad v terce, musíš sa šikovne uvoľniť v kvarte majúc telo poriadne na ľavom boku a stiahnuť ruku o niečo viac ako v bežnom strehu s hrotom vysoko: po tomto vykonaní, predtým než sa vráti do strehu, musíš spraviť šikovný úder so svojím *fort* na jeho *feeble*; ktorý mu roztvorí prsty a vyrazí zbraň.

ĎALŠÍ SPÔSOB VYRAZENIA ZBRANE Z PROTIVNÍKOVEJ RUKY

Ak protivník bodá v terce, musíš sa kryť primovým krytom; po vykrytí zdvihni hrot mierne naľavo a s kvartou alebo vnútorným ostrím pevnej časti čepele mu rýchlo a silno udri na *feeble*.

O ÚDERE NA ZBRAŇ V KVARTE NAD RAMENOM

Ak má protivník zápästie otočené v kvarte s narovnanou rukou a hrotom v rovnakej linke, mal by si spraviť fintu blízko k jeho *fort*; ak by mu to nepohlo hrotom, musíš sa uvoľniť v kvarte nad ramenom so stiahnutou rukou a hrotom vysoko a s *fort* čepele rázne udrieť na jeho *feeble*; ihneď narovnaj ruku a pevne a priamo bodni kvartu nad ramenom. Ak mu zbraň pod týmto úderom neklesne nájdeš aspoň dostatočné odkrytie na spravenie výpadu; potom sa rýchlo vráť do strehu okružným krytom.

Aby si sa tomuto úderu vyhol, musíš sa vo chvíli čo si spravil výpad vrátiť k protivníkovej čepeli okružným krytom; pre toto je úder na čepeľ využívaný len proti tým, ktorí keď bodajú buď v terce alebo v kvarte, vnútri alebo zvonka čepele, nevrátia sa ihneď späť do strehu; alebo keď sú v strehu držia ruku vystretú a hrot zbrane v priamej linke s rukou.

Ak by sa protivník pokúšal udrieť keď stojíš pevne na nohách a v strehu, musíš sa vyšmyknúť jeho úderu a so ľstivosťou mu prekaziť dotknúť sa ti čepele a v tej presnej chvíli pokračovať s bodom priamo vpred.

O JEDNODUCHOM SEKU PONAD HROT Z KVARTY V TERCE

KRESBA XXIX.

Ak protivník kryje s *feible* zbrane, musíš po bode spravenom v kvarte pri vracaní sa späť stiahnuť ruku držiac čepeľ rovno z *fort* k hrotu a preniesť ju ponad jeho hrot; zápästie otočené v terce musíš okamžite zdvihnúť a vrážajúc mu hrot do tela musíš spraviť úplný bod v terce a vrátiť sa v linke.

Tento sek ponad hrot sa robí tiež po vykrytí kvartového bodu, ak má protivník strach z návratu na tú stranu a preto tlačí na čepeľ počas svojho návratu, v takom prípade by si mal vykonať sek ponad rázne na vonkajšiu stranu buď v terce alebo v kvarte nad ramenom.

Môžeš tiež vykonať rovnaký sek ponad hrot v kvarte nad ramenom, po tom čo si spravil kvartový bod, ak by protivník tlačil tvoju čepeľ stojac v strehu.

Dobre si všimni, že všetky tieto seký nad hrotom nie sú využívané, len ak protivník kryje od polovice zbrane k hrotu nazývanej *feible* alebo ak ti rovnakým spôsobom tlačí čepeľ mimo linky.

O JEDNODUCHOM SEKU PONAD HROT Z TERCY DO KVARTY

Ak si viazaný v terce, musíš spraviť útok nohou a vykonať bod na zbraň; a vo chvíli keď ide protivník kryť v terce musíš stiahnuť ruku držiac hrot rovno a seknúť ponad jeho hrot v kvarte, zápästím otočeným v kvarte skloniac trochu hrot a spraviť plný výpad v kvarte; po vykonaní výpadu sa vráť späť priamo v linke s protivníkovou zbraňou s odporujúcim zápästím a s hrotom mieriacim mu na telo.

SEK PONAD HROT Z TERCY DO KVARTY DO BODU KVARTA NAD RAMENOM

Ak si viazaný z vonkajšej strany zbrane otoč zápästím ako v kvarte nad ramenom, svižne zaútoč s *apelom* nohy a ako prichádza protivník kryť, sekni ponad hrot dovnútra so zápästím vysoko v kvarte a hrotom priamo do jeho tela, ako by si tam zamýšľal bodáť; a akonáhle sa približuje k tvojej čepeli, zľahka sa uvoľní a bodni úplnú kvartu nad ramenom vystrelením zápästia ako prvým s dostatočnou opozíciou, tak ako bolo už zmienené predtým pri pravidlách šermu: po vykonaní výpadu sa vráť do strehu so zbraňou pred sebou a s hrotom do protivníkovho tela.

ĎALŠÍ SEK PONAD HROT Z KVARTY DO KVARTY NAD RAMENOM DO KVARTOVÉHO BODU

Ak si viazaný v kvarte, sprav polovičný bod na zbraň donútiac protivníka prísť do krytu a v tej chvíli sekni ponad a vyzerať ako by si bodal kvartu nad ramenom a bez meškania si uvoľní hrot pod jeho zápästím a bodni kvartu, udržiavajúc a oponujúc poriadne zápästím; po nej sa vráť späť v kvarte stabilne na ľavom boku.

ĎALŠÍ SEK PONAD HROT Z KVARTY DO TERCY ZA ÚČELOM BODANIA SEKUNDY

Ak si viazaný v kvarte sprav *apel* nohou, sekni ponad hrot z kvarty do tercy otočiac zápästie do tercy; a ako tvoj hrot prechádza ponad na vonkajšiu stranu zbrane, bez váhania ho skloň pod protivníkov lakeť a vykonaj plný výpad v sekunde; po vykonaní výpadu sa okamžite vráť späť do tercy alebo polkružného krytu.

Sek ponad môžeš zdvojiť z kvarty do kvarty nad ramenom a namiesto spravenia výpadu na prvý, sekni ponad do vonkajšej strany: môžeš sekať znova ponad a bodáť kvartu.

Tiež sa to môže spraviť keď si viazaný z vonkajšej strany, seknutím ponad dovnútra a zdvojnásobením seku do vonkajšej strany, buď kvarty nad ramenom alebo tercy.

Ja využívam tieto dvojité seky veľmi málo, pretože jednoduché seky sú vďaka svojej rýchlosti výhodnejšie a preto sú na vykrytie ťažšie; napriek tomu si myslím, že je potrebné aby všetci šermiari vedeli, že v šerme takéto výpady existujú.

O VYMEDZENÍ ZÁPĚSTIA PO VÝPADE SPRAVENOM V KVARTE

Toto vymedzenie zápästia sa nevyužíva, len tými ktorí sa nevracajú z výpadov na nich vykonaných buď dovnútra alebo von; na jeho vykonanie musíš zaviazať protivníkovu zbraň v terce, spraviť *apel* nohou a akonáhle ti uzatvára čepeľ, zľahka sa uvoľniť vedľa jeho *fort* a bodáť v kvarte; vo chvíli ako robíš bod vyzeraj, že sa chceš vrátiť do strehu prenesením pravej nohy asi o pol metra späť, držiac ruku rovno a jednak ohybne a práve vo chvíli čo zdvíha pravú nohu aby sa priblížil, ak by dokonca tlačil na tvoju čepeľ, musíš sa chopiť príležitosti a rýchlo otočiac zápästím v terce, bodnúť týmto spôsobom do jeho čepele, nútene a dobre si udržiavajúc zápästie; toto sa nazýva *cavé*; po ukončenom výpade sa musíš vrátiť späť v priamej linke.

O VYMEDZENÍ ZÁPĚSTIA V KVARTE NAD RAMENOM PO VÝPADE V TERCE

Ak si viazaný vnútri zbrane, musíš spraviť útok nohou a udrieť na čepeľ. Ak protivník prichádza k čepeli, šikovne sa uvoľni do vonkajšej strany so zápästím otočeným v terce a uskutočni výpad v terce; po vykonaní výpadu sa okamžite vráť späť asi o pol metra do strehu a vo chvíli čo dvíha nohu aby sa posunul, musíš tú chvíľu zachytiť a otočiac svoje zápästie na jeho čepeľ s nechtami nahor bodnúť kvartu nad ramenom; po vykonaní výpadu sa musíš vrátiť späť v terce alebo v polkruhu.

O PRENESENÍ ZBRANE V KVARTE NAD RAMENOM

KRESBA XXX.

Ak nájdeš protivníka zviazaného v terce s ohnutým laktom a hrotom vysoko, musíš sa mu pripomenúť útokom nohou a spraviť mu polovičný bod na zbraň; ak by po tomto nereagoval na tvoj pohyb tým, že príde k tvojej zbrani, potom bez zmeny polohy pravej nohy zdvihni ľavú nohu a posuň ju pred pravú nohu asi dve stopy dopredu, špičku nohy trochu smerom von a mierne zdvihni pätu pravej nohy, natiahni obe kolená a nechaj váhu tela na ľavej nohe; a všimni si, že keď posúvaš ľavú nohu vpred, otočíš zápästie v kvarte nad ramenom a s vystretou rukou pevne bodneš do tela; vo chvíli keď si spravil bod sa musíš vrátiť späť do strehu v terce, súčasne prenášajúc ľavú nohu, telo a rameno do prvej polohy, vyhľadajúc protivníkovu zbraň okružným krytom.

O PRENESENÍ V TERCE NA VONKAJŠIU STRANU ZBRANE

Ak je protivník viazaný v kvarte, sprav mu silný úder *s fort* na čepeľ a ak po tom čo si odklonil jeho čepeľ dospieva k vynútenému krytu, jemne sa uvoľni na jeho vonkajšiu stranu so zápästím zdvihnutým v terce a hrotom vrazným do tela; a práve v čase svojho uvoľňovania prenes ľavú nohu pred pravú asi dve stopy, držiac kolená vystreté a telom spočívajúcim na ľavej nohe; po vykonaní výpadu sa vráť späť v terce, vrhnúc telom poriadne dozadu v priamej linke s tým protivníkovým a podporujúc ho na svojej ľavej strane.

O PRENESENÍ V KVARTE PO FINTE V KVARTE NAD RAMENOM

Ak si viazaný v kvarte, musíš spraviť útok nohou a dobre sa uvoľniť; držiac zápästie v kvarte nad ramenom sprav polovičný bod posunutím pravej nohy asi šesť palcov, zápästím dobre zdvihnutým a s hrotom zbrane pevne v linke s protivníkovou tvárou; a vo chvíli keď prichádza kryť, musíš ho prekvapiť umným uvoľnením v kvarte a spraviť posun ľavej nohy vpred, odporujúc svojou zbraňou na jeho a držiac zápästie vysoko a hrot v linke k jeho; po tomto sa vráť a vyhľadaj mu čepeľ okružným krytom.

O PRENESENÍ V KVARTE NAD RAMENOM PO FINTE V KVARTE

Ak je protivník viazaný z vonkajšej strany zbrane, musíš spraviť polovičný bod na čepeľ s *apelom* nohy a vo chvíli keď cítiš, že ťa viaže a tlačí na čepeľ, urob fintu z vnútornej strany zbrane, jemne sa uvoľni na vonkajšiu stranu prikračujúc ľavou nohou a bodni kvartu nad ramenom podľa už zmienených pravidiel tohto prenosu.

Mal by si si všimnúť, že všetky prenosy spravené na vonkajšej strane zbrane sa kryjú so zápästím vysoko v terce; a tie z vnútornej strany sa kryjú primou alebo so zápästím vysoko v kvarte, pričom zápästie je vždy v linke s tvárou.

ÚNIK ALEBO ÚSKOK ODSUNUTÍM ĽAVEJ NOHY DOZADU VO CHVÍLI KEĎ PROTIVNÍK VYKONÁVA PRENOS NA VONKAJŠIU STRANU ZBRANE

KRESBA XXXI.

Musíš poskytnúť dostatočné odkrytie na vonkajšej strane, aby si protivníka povzbudil spraviť prenos buď v terce alebo v kvarte nad ramenom; a nesmieš sa nechať rozrušiť alebo pohnúť žiadnymi útokmi nohou alebo polovičnými bodmi, ktoré môže spraviť ale stále nechaj odkrytie na vonkajšej strane, aby sa rozhodol vykonať výpad a vo chvíli čo robí posun s ľavou nohou, zníž svoj hrot v sekunde so zápästím v terce bez hľadania jeho čepele a prenes späť svoju ľavú nohu do plného rozsahu vystretého kolena; nepohni ani pravou nohou ale drž pravé koleno ohnuté ako pri výpade, majúc telo trochu nižšie ako pri sekundovom výpade, pravú ruku úplne vystretú, zápästie hore a oproti tvári, ľavú ruku nechaj padnúť zvisle medzi stehná, dlaň ruky otvorenú lemujúc zem z obavy pošmyknutia sa ľavej nohy dozadu (čím by si stratil centrálnu pozíciu) a umožní ti v takomto prípade udržať telo za pomoci ruky. Po predvedení tohto úkonu sa musíš vrátiť do strehu a vyhľadať čepeľ okruhom.

O UCHOPENÍ ZBRANE PO PRENOSE NA VONKAJŠIU STRANU ZBRANE

Po vykonaní prenosu buď v terce alebo v kvarte nad ramenom, ak protivník kryje bod a odporuje čepeli musíš mu s obratnosťou a jemnosťou uchopiť kôš zbrane ľavou rukou, okamžite prejsť pravou nohou pred ľavú s päťami v linke, ohnúť trochu koleno a narovnajúc ľavé koleno; týmto postojom budeš schopný čeliť jeho obrane; ak by ti uchopil čepeľ ľavou rukou, mal by si okamžite stiahnuť svoju pravú a namieriť mu hrot do brucha, pevne mu držiac kôš zbrane aby si ho donútil vzdať sa jej.

O PROTICHODNOM UVOĽNENÍ SA DO VNÚTORNEJ STRANY ZBRANE BEZ POHYBU

Ak si viazaný vnútri zbrane, mal by si trochu pritlačiť na protivníkovu čepeľ, aby si ho donútil uvoľniť sa a v čase jeho uvoľňovania sa, buď v terce alebo v kvarte, aby ti zviazal čepeľ, musíš tú chvíľu využiť na odmeranie jeho pohybu protichodným uvoľnením sa, predtým než sa ti dotkne čepele a bodaj dobre odporujúci bod v kvarte; po vykonaní výpadu sa ihneď vráť do strehu v kvarte.

O PROTICHODNOM UVOĽNENÍ SA DO VONKAJŠEJ STRANY ZBRANE BEZ POHYBU

Musíš zviazať protivníka zvonka s otočeným zápästím v kvarte nad ramenom, zápästím a hrotom v linke s ramenom, ohýbnou rukou a musíš mu zatlačiť na čepeľ aby sa rozhodol uvoľniť; a vo chvíli čo sa uvoľňuje aby ti zviazal čepeľ zvonka, jemne sa uvoľni s ním predtým než sa naviaže a bodni plnú kvartu nad ramenom, odporujúc zápästím a zbraňou podľa vysvetlených pravidiel; po vykonaní výpadu sa rýchlo vráť a zdvoj výpad v sekunde.

O PROTIKLADE NA PROTICHODNÉ UVOĽNENIE SA BEZ POHYBU

Ak by sa protivník ponúkol kryť s protichodným uvoľnením vyššie uvedené body, mal by si s energiou bez hľadania jeho čepele zdvojiť svoje uvoľnenie a vyhnúť sa čepeli bodaj mu s priamym hrotom na telo a vrátiť sa späť okružným krytom.

O PROTICHODNOM UVOĽNENÍ SA NAČAS A O PROTIKLADE NA PROTIKLAD KEĎ SA PROTIVNÍK POSÚVA

Musíš vyjsť zo vzdialenosti asi o pol metra bez opustenia protivníkovkej zbrane; a vo chvíli čo prikračuje využi príležitosť, bez hľadania jeho čepele sa uvoľni a bodni priamo do neho; ak by to kryl protichodným uvoľnením sa, mal by si zdvojiť uvoľnenie bez hľadania jeho čepele a plne na neho bodaj, majúť telo pevne a zápästie obrátené podľa predtým zmienených pravidiel: po vykonaní výpadu sa vráť do strehu okruhom.

O TESNE NAČASOVANOM VÝPADE NA HOCIKTORÚ NÍZKU FINTU

Ak si vo vzdialenosti so zápästím otočeným v kvarte vo výške ramena, hrotom trochu nižšie ako je zápästie a pevne na nohách, v žiadnom prípade by si sa nemal nechať rozrušiť alebo pohnúť žiadnym protivníkovým pohybom, buď *apelmi* alebo polovičnými bodmi; ale daj si pozor aby si využil príležitosť akéhokoľvek odkrytia, ktoré ti môže poskytnúť v čase čo znižuje zápästie a hrot a robí nízke finty; v tej chvíli bez hľadania čepele bodni rovno vpred v kvarte s poriadne odporujúcim zápästím podľa pravidiel: po vykonaní výpadu sa vráť a vyhľadaj čepeľ okruhom.

Tento rovnako časovaný výpad vykonávaš aj po stiahnutí sa asi o pol metra dozadu upozorením, že vo chvíli čo protivník dvíha nohu aby prišiel do vzdialenosti, nechaj jeho čepeľ a ak by prinajmenšom bolo jeho zápästie nízko a vidíš dostatočné odkrytie, bodni rovno do neho bez hľadania čepele alebo prinajmenšom váhania.

Ak by odkryl nižšie časti tela vo chvíli čo prichádza do vzdialenosti, tak ho musíš odstopovať a bodáť nízku kvartu s dobre odporujúcim a udržiavaným zápästím a vrátiť sa späť v terce.

Ak si viazaný z vonkajšej strany zbrane so zápästím v terce, mal by si odstúpiť asi o pol metra a vo chvíli čo protivník pristupuje poskytujúc najmenšie odkrytie, môžeš bodáť kvartu nad ramenom; ak by ti tlačil na čepeľ v predstihu, mal by si sa uvoľniť a zastaviť ho kvartou vnútri čepele.

Nič nie je ťažšie ako bodáť s presnosťou a precíznosťou; vyššie uvedený načasovaný výpad nemôže byť dobre vykonaný okrem tých, ktorí na jeho uskutočnenie nadobudli cvičením a skúsenosťou tieto rýchle potreby oka a zápästia.

Aby si sa vyhol následkom, ktoré môžu vzniknúť z týchto časovaných výpadov; mal by si byť veľmi pozorný na držanie zbrane poriadne pred sebou, ani nedať vykonávanými fintami žiadne odkrytia, ani príliš tlačiť na nepriateľovu zbraň počas útokov buď bez pohybu alebo pochodujúc; a buď vždy pripravený s protichodným uvoľnením sa, tesným a rýchlym, alebo s okruhom; a nikdy si nepredstavuj vykonať výpad bez rýchleho vrátenia sa do strehu.

POLKRUH ALEBO SKOČENÁ OTOČKA TELA NAZÝVANÁ *DEMI-VOLTE*

KRESBA XXXII.

Keď si vo vzdialenosti, musíš zaviazať zbraň v terce s ohybnou rukou, telom poriadne na ľavom boku a poskytnúť protivníkovi dostatočné odkrytie na vonkajšej strane, aby si ho upútal a on bodal; a vo chvíli čo ti tlačí na čepeľ buď v terce alebo v kvarte nad ramenom, musíš svoj hrot jemne uvoľniť pod zostrojením jeho zbrane so zápästím ako v kvarte dobre odporujúcim a hrotom mieriť do jeho pravého prsníka; v rovnakom čase presuň ľavú nohu vedľa pravej tak, že špička ľavej nohy bude asi dva palce za pravou pätou, nohami vytvárajúc uhol: na dokončenie tejto polohy musíš držať kolená vystreté, hlavu vztýčenú a v linke s pravým ramenom a s ľavým ramenom dobre vypnutým s natiahnutou rukou ako pri kvartovom bode.

Je nemožné tento obrat či otočenie tela dokončiť s takou energiou a presnosťou ako si to vyžaduje, bez otočenia špičky pravej nohy dovnútra a jej mierneho vyzdvihnutia od zeme a otočiac sa na päte nohy a stehne ako na kladke tak, že telo môže byť viac hodené späť v priamej linke s tým protivníkovým, aby sa vyhlo protivníkovmu hrotu; po tomto sa musíš vrátiť ľavou nohou späť a prísť do strehu podľa vysvetlených pravidiel s okružným krytom.

Takýto istý polobrat môže byť spravený vo chvíli, keď protivník pristupuje a tlačí ti na čepeľ; úplné prevedenie tohto bodu spočíva vo vystihnutí správneho času.

O BODE FLANCONADA VYKRYTOM TOUTO SKOČENOU OTOČKOU NAZÝVANOU *DEMI-VOLTE*

Musíš tlačiť na protivníkovu čepel' z vonkajšej strany, upútať ho aby bodal vnútri zbrane; a ak by spravil toto *demi-volte*, mal by si bod kryť s *fort* na jeho *feeble* a viažuc zbraň opätovať flanconadu s opozíciou ľavej ruky ako to už bolo vysvetlené; po vykonaní sa vráť späť v kvarte.

CELÝ OKRUH ALEBO OBRAT NAZÝVANÝ *VOLTE*, V ČASE KEĎ SA PROTIVNÍK UVOĽŇUJE BODAŤ V KVARTE

Vo chvíli keď sa protivník uvoľňuje vnútri zbrane a bodá kvartu, musíš zdvihnúť zápästie do výšky tváre s nechtami nahor a s rýchlou a obratnosťou vykonať tento obrat tela nazývaný *volte*; upriamujúc hrot do jeho pravého prsníka, narovnajúc nohy vo chvíli čo sa posúvaš ľavou nohou za pravú, ktorej vzdialenosť by mala byť asi pol metra; tvoje ľavé rameno by malo byť otočené smerom von na vytvorenie úplného profilu k svojmu protivníkovi, hlava v linke s ramenom a rukou, čo ti umožní nasmerovať hrot v tej linke dopredu. Po vykonaní bodu sa vráť do strehu so zápästím v terce a šikovne udri s *fort* svojho tercového ostria na *feeble* jeho zbrane zdvihnúť zápästie a spustiť hrot.

O CELOM OKRUHU NAZÝVANOM VOLTE NA POSUN SPRAVENÝ V TERCE ALEBO V KVARTE NAD
RAMENOM

KRESBA XXXIII.

Vo chvíli keď sa protivník prisúva na vonkajšiu stranu zbrane, musíš mu prejsť hrotom pod rameno a otočiť zápästie v kvarte do výšky tváre, posunúť ľavú nohu za pravú asi o pol metra a upriamiť mu hrot do pravého prsníka, vystrúc obe nohy; práve vo chvíli čo posúvaš ľavú nohu buď opatrný aby bolo ľavé rameno dobre vytočené tak, aby bolo s chrbtom pootočené k protivníkovi, hlavu držiac v linke s pravým ramenom a rukou kôli preneseniu hrotu priamo vpred: po vykonaní tohto bodu sa vráť okruhom späť do strehu a telo veľmi spoľahlivo udržuj v jeho ľavej časti.

O ODZBROJENÍ PO VYKRYTÍ KVARTOVÉHO BODU

KRESBA XXXIV.

Ak je protivník pri bodaní kvarty neusporiadaný a nedbalý, mal by si ho kryť s kvartovým krytom chladným, prudkým úderom svojim *fort*, v rovnakom čase posúvajúc pravú nohu asi o pol metra a vystrúc ľavú nohu musíš mu ľavou rukou uchopiť kôš zbrane a pevne ho držiac zaviesť mu hrot pod rukou do tela; ak by kládol nejaký odpor a neodovzdal zbraň, hneď by si mal nadvihnúť ľavú nohu k pravej a s *fort* zbrane sa mu silno navážiť na čepeľ, čím ho donútiš roztvoriť prsty a sťahujúc svoju ruku stále mu pevne držiac zbraň sa staneš pánom situácie; po odzbrojení prenes ľavú nohu s narovnaným kolenom dve stopy späť a namier naňho oba hroty ako to vidíš na tridsiatom piatom obrázku.

KRESBA XXXV.

O ODZBROJENÍ NA BOD V TERCE ALEBO V KVARTE NAD RAMENOM

KRESBA XXXVI.

Ak robí protivník bod v terce alebo v kvarte nad ramenom a zanecháva telo nedbalým spôsobom, musíš ho kryť chladným šikovým úderom ostrím svojho *fort* križiac linku čepele a tlačiac jeho zápästie nahor, v tom istom čase posúvajúc ľavú nohu asi o pol metra pred pravú; ak by odporoval alebo nadvihol ľavú nohu aby sa priblížil a uchopil ti zbraň; v takom prípade stále mu pevne držiac zbraň by si mu mal odhodiť ruku napravo smerom von a preniesť ľavú nohu asi o dve stopy dopredu, ohnúť trochu pravé koleno a vystrúc ľavé uviesť mu hrot zbrane do tváre, zdvihnúť svoje zápästie a ruku do výšky tváre, ako si môžeš všimnúť na tridsiatom siedmom obrázku.

KRESBA XXXVII.

O ODZBROJENÍ NA KVARTOVÝ ALEBO SEKUNDOVÝ BOD PO VYKRYTÍ PRIMOVÝM KRYTOM

KRESBA XXXVIII.

Ak si viazaný v terce, sprav útok nohou a tlač nepriateľovu čepeľ smerom von, aby si ho rozrušil a on bodal; a vo chvíli čo bodá buď kvartu alebo sekundu, rýchlo sa kry s primou; a namiesto kríženia linky doprava, ako som predtým zmienil v článkoch o krytoch, musíš prikročiť asi o pol stopy a s rýchlosťou presunúť pravú ruku nad *fort* jeho čepele; toto znamená, že stiahnutím svojho tela a ľavého ramena bude nútený zanechať zbraň: len čo je odzbrojenie vykonané, uveď svoj hrot a prejdi rýchlo späť s pravou nohou o pol metra od ľavej, ako uvidíš na tridsiatom deviatom obrázku.

KRESBA XXXIX.

O ODZBROJENÍ PO KRYTE NA VONKAJŠIU STRANU ZBRANE

KRESBA XL.

Ak si viazaný zvonka buď v terce alebo v kvarte nad ramenom, musíš spraviť *apel* nohou a trochu mu zatlačiť na čepeľ aby si ho rozrušil a bodal vnútri zbrane kvartu.

Vo chvíli čo sa uvoľňuje a bodá musíš sa protichodne uvoľniť a kryť, tlačiac mu čepeľ nahor s *fort* svojej: prejdí ľavou nohou pred pravú asi o pol metra a so živosťou a ráznosťou mu ľavou rukou uchop kôš zbrane; a tak ako pri obrane môže zdvihnúť ľavú nohu a hodiť sa vpred na čepeľ; aby prekazil jej uchopenie, mal by si okamžite vrhnúť pravé rameno a ruku späť a preniesť pravú nohu za ľavú asi o pol metra a otočiac špičku ľavej nohy čeliac jeho kolenu a presunúť si zbraň poza chrbát, nakláňajúc zápästie proti bedrám, uviesť mu hrot do brucha.

Vždy si musíš všimnúť, že pri všetkých odzbrojeniach ľavou rukou nechytáš nikdy protivníkovi ruku ani čepeľ; pretože pri chytaní ruky môže znovu získať zbraň posunutím alebo jej vrhnutím zprava doľava a pri tom prichytení držať ju za rukoväť alebo *fort* svojej čepele tá môže stiahnutím ruky napichnúť; a ako si mu uchopil čepeľ môže tiež stiahnuť ruku a natiahnuť ju cez tvoju osudným spôsobom. Podľa môjho názoru všetky tieto odzbrojenia, ktoré som vysvetlil, sú viac brilantné a skvelé v šermiarskej škole s fleuretom v ruke, keď sú veľmi dobre vykonané s najvyššou presnosťou a úsudkom, tak sú v ruke užitočnou zbraňou; napriek tomu môžu byť využité proti tým, ktorí zanedbajú telá po tom čo bodnú a ktorí sa nevracajú späť s takou rýchlosťou a starostlivosťou aká je potrebná. So zbraňou v ruke uprednostňujem viazania a kríženia čepele alebo šikovný chladný úder s *fort* na protivníkovo *feeble*; týmto všetkým nič neriskuješ; pretože aj keď nevyrazíš zbraň z ruky, vždy tým získaš odkrytie na vhodenie bodu, ak si tak zmyslíš.

POZNÁMKY K ŠERMIAROM ĽAVÁKOM

Často sa stáva, že šermiar pravák je dosť v rozpakoch ak sa bráni proti ľavákovi, čo je zapríčinené stálym zvykom šermovať vždy so šermiarmi pravákmi, čo dáva šermiarovi ľavákovi značnú výhodu. Zriedka máš príležitosť šermovať s ľavákom, pretože ich počet je iba malý; a z rovnakého dôvodu keď sa stretnú dvaja ľaváci, tak sú navzájom rovnako v rozpakoch.

Na odstránenie tejto nepríjemnosti som toho názoru, že majster šermu by mal privyknuť učňov šermovať oboma rukami; (to znamená) že keď sa žiak naučil poriadne ovládať fleuret s pravou rukou, mal by byť vycvičený s ľavou rukou. Toto cvičenie sa bude zdať každému ťažké, ale s dobrou vôľou a úsilím môžeš dosiahnuť štádium dokonalosti, ktoré bude pre teba výhodné a bude robiť česť tomu, ktorý to učí.

Majster by nemal používať učňov len pri vyučovaní oboma rukami, ale podobne by ich mal používať šermovať voľne, čo sa nazýva *assaulting*; táto metóda by im umožnila brániť sa oboma rukami a nikdy by neboli v rozpakoch proti protivníkovi, ktorý by sa k nim dostavil v odlišnom postoji ako je ich vlastný.

Keď sú šermiar pravák a ľavák spolu, mali by si dať pozor a chrániť si vonkajšiu stranu zbrane; keďže táto strana je najslabšia, obaja majú možnosť udierania alebo spravenia odšmyku alebo pritlačenia na vonkajšiu stranu čepele.

Ak je úder vykonaný poriadne, je takmer nemožné aby zbraň nevypadla z ruky, s výnimkou toho, že protivník vystihne presný čas úderu buď uvoľnením sa alebo otočením zápästia v terce.

Tiež si musíš všimnúť, že šermiar pravák by mal bodáť na ľaváka kvartu miesto tercy a tercu miesto kvarty; to znamená, že by mal bodáť všetky vonkajšie body vnútri a vnútorné body zvonku.

Rovnaké pravidlá platia pre ľaváka na šermiara praváka; týmto bude ruka vždy proti zbrani a telo a tvár vždy kryté.

POZNÁMKY K NEMECKÉMU STREHU KORDOM

V postavení nemeckého strehu je zápästie obyčajne otočené v terce, zápästie a ruka v linke s ramenom, hrot na protivníkov pás, pravý bok mimoriadne vytočený z linky, telo dopredu, pravé koleno ohnuté a ľavé nesmierne vyrovnané. Nemci vždy vyhľadávajú zbraň v prime alebo v sekunde a často v tom postavení bodajú so stiahnutou rukou. Ľavú ruku držia na prsiach s úmyslom kryť ňou; a vo chvíli čo sťahujú zbraň tak sa snažia divoko udrieť s ostrím zbrane na nepriateľovu čepeľ s úmyslom odzbrojiť ho ak je to možné.

OBRANA PROTI NEMECKÉMU STREHU

Na prekonanie tohto strehu sa musíš dostať mimo vzdialenosť a energicky zaútočiť s úderom nohy a z vnútornej strany spraviť polovičný bod smerom k protivníkovej tvári aby si ho donútil zdvihnúť zápästie; v tej chvíli sa uvoľni nad *fort* jeho zbrane a v plnej dĺžke bodni sekundový bod. Môžeš sa tiež postaviť do

strehu v sekundovej pozícii, držiac hrot priamo v linke k jeho podpazušiu a spraviť fintu zvonka dovnútra ponad jeho čepeľ a v tom čase spraviť *apel* nohou, aby si ho prinútil dychtivejšie prísť ku zbrani; potom ustriechni pravý čas na uvoľnenie sa ponad jeho čepeľ a bodni sekundový alebo kvintový bod. Ak tento bod kryje mal by si svoje uvoľnenie strojnásobiť a zasiahnuť ho v prime alebo v kvarte nad ramenom.

Ak si ochotný čakať na protivníkov útok, musíš sa postaviť do strehu s vysokou tercou a hrotom upriameným na protivníkovu pravé rameno a nepohnúť sa či zachvieť za žiadneho pohybu, ktorý by spravil; s výnimkou, že je dostatočne mimo vzdialenosť na spravenie priameho bodu. Ak by bol v strehu neochvejný, mal by si mu poskytnúť vnútri dostatočné odkrytie aby si ho tam povzbudil bodnúť; a ak tak spraví, mal by si kryť s primou alebo polkruhom pretínajúc linku doprava a duchapľne vrátiac bod, držiac zápästie v rovnakej polohe ako pri bode, ktorý si kryl: ak by neútočil ani sa nepohol pod žiadnymi útokmi, ktoré na neho robíš, musíš sa postaviť do postavenia vysokej tery, ako som predtým vysvetlil, otočiac ľstivo zápästie z tery do kvarty, sklznúť hrotom ponad *fort* jeho čepele, ktorý vytvorí polkruh, silno mu udrieť s *fort* vnútorného ostria na čepeľ a ihneď bodnúť plne natiahnutú kvartu; to znamená, že nebude veľmi ťažké vyraziť mu zbraň z ruky.

Ak by kryl ľavou rukou, nikdy nebudaj vnútri zbrane pokým nespravíš polovičný bod udržiavaný poriadne zápästím na prekazenie jeho krytu ľavou rukou.

VYSVETLENIE TALIANSKEHO STREHU

Talianský streh je zvyčajne veľmi nízko; rovnako ohýbajú obe kolená, váhu tela majú medzi oboma nohami; zápästie a hrot držia nízko a ruku stiahnutú; ľavú ruku držia na prsiach aby ňou kryli a ihneď vrátili bod.

Hoci je tento streh pre nich prirodzený, ešte ho každú chvíľu obmieňajú na zmätenie protivníkov, v držaní zápästia vysoko a hrotu v linke s ramenom; v držaní vysokého zápästia a veľmi nízkeho hrotu a robenia rozsiahlych gestikulácií telom a točením svojho protivníka niekedy doprava a niekedy doľava alebo okamžitým posunom ľavej nohy k pravej; a bodajú náhodne priame body alebo robia posuny a obraty: veľmi sa spoliehajú na svoju obratnosť a kryt ľavou rukou; z toho dôvodu keď spolu bojujú dvaja Taliani často sa vzájomne zasiahnu, čo sa nazýva *suzásah*: toto sa pri dvoch dobrých šermiaroch stáva zriedka, pretože vedia ako nájsť čepeľ protichodným uvoľnením sa alebo okruhom a pretože majú rýchlu odvetu.

A napriek tomu som jednak presvedčený, že hore uvedený taliansky spôsob by dobrého šermiara zmiatol, ak by nechal na vedomie potrebné opatrenia, ktoré vysvetlím v nasledujúcej kapitole.

OBRANA PROTI TALIANSKEMU STREHU

Aby si sa proti tomuto talianskemu spôsobu ubránil, mal by si byť veľmi pokojný a dať sa do polohy, v ktorej si úplne vykrytý a nikdy sa nedať rozrušiť žiadnym z týchto odlišných pohybov.

Mal by si často útočiť, robiť polovičné body mimo vzdialenosť, prilákať ho priblížiť sa a vo chvíli keď dvíha nohu aby prišiel do vzdialenosti vykonať svoj bod bez hnutia zápästia alebo zbrane z linky jeho tela; v prípade, že zamýšľal tento posun ako výpad, oprávňuje ťa to kryť a okamžite vrátiť bod.

Nikdy by si pri takýchto ľuďoch nemal zdvojovať z obavy súzásahu a krytu ľavou rukou, ktorý by zapríčinil odvetu; a po vykonaní bodu by si sa mal vždy, či zasiahneš alebo nie, okamžite vrátiť späť do strehu okružným krytom.

Ak by Talian pred tebou stál s rukou a hrotom v priamej linke, mal by si využiť viazanie čepele alebo údery a bodáť do neho priamo a pevne. Nikdy by si nemal ľahkoverne bodáť do veľkých odkrytí, ktoré môže poskytnúť, z obavy pred časovaným bodom, ale spraviť polovičný bod a ak by v tom čase bodal, musíš sa kryť a priblížiť asi na šesť palcov a duchapľne a rázne bod vrátiť.

Aby si prekazil jeho kryt ľavou rukou, musíš vykonať polovičný bod a skončiť ho vo chvíli čo je urobený pohyb ľavej ruky, aby sa ňou kryl.

N.B. Toto je dobré uviesť do praxe len proti tým, ktorí neradi vracajú bod.

Tiež by si nikdy nemal byť ľahkoverný pri bodaní do protivníkovej vnútornej strany keď ti poskytne široké odkrytie; ale môžeš dovnútra spraviť fintu a bodáť zvonku alebo do nižšej časti tela.

Ak by prenášal ľavú nohu k pravej, mal by si mu udrieť na čepeľ alebo vykonať polovičný bod; a ak by sa týmto nepohol, mal by si rýchlo vyjsť zo vzdialenosti prenesením pravej nohy k ľavej, v rovnakom čase kryjúc okružným krytom alebo počkať kým bodne, čo ak spraví, musíš mu čepeľ vyhľadať protichodným uvoľnením a buď mu uchopiť zbraň alebo vrátiť bod vo chvíli, čo ustupuje.

O TALIANSKYCH STREHOCH S KORDOM A DÝKOU

KRESBA XLI.

Toto cvičenie kordom a dýkou sa využíva len v Taliansku. Keď sa učeň dobre vyučil v zaobchádzaní s kordom, neskôr sa učí ako používať kord a dýku: Taliani idú v noci von zriedka bez týchto dvoch zbraní. Pravák nosí dýku na boku pravého stehna a ľavák na ľavej strane: túto zbraň vyťahujú vo chvíli, keď majú v ruke kord. S najväčšou obratnosťou a najčastejšie sú používané v Neapole.

Dýka sa nikdy nevyužíva v Paríži, len na verejnom prijímaní šermiarskeho majstra: keď uchádzač pod oprávneným majstrom dokončil učenie a je prezentovaný verejnosti, aby ho prijali za majstra, je povinný šermovať s viacerými majstrami. Po predvedení samotným fleuretom ide šermovať s kordom a dýkou. Prijímanie šermiarskeho majstra má v sebe niečo uspokojivé a dodáva súťaživosť medzi mládež aby sa v tomto umení vyučila, keďže žiadny muž nemôže byť prijatý medzi majstrov, jedine ak odslúžil pravidelne určené roky výučby pod jedným majstrom (obyczaj užívaná len v Paríži). Táto verejná úloha alebo skúška, ktorá je kritériom umenia zbrane nazývanom šerm, má veľmi dobrý vplyv keďže smeruje k jeho zdokonaľovaniu.

Bol by som nevďačný ak by som pomlčal o prvotriednom nadaní francúzskych šermiarskych majstrov; a podľa znalostí, ktoré som získal verím, že sú najlepši na svete vďaka svojim zdvorilým spôsobom a hĺbke poznania.

Hoci sa v tejto krajine kord a dýka nevyužíva, pomyslel som si, že je potrebné podať ich vysvetlenie, takže by páni vedeli ako sa brániť, ak by cestovali po krajinách kde sa používajú a neboli by v rozpakoch keď pred sebou uvidia dva hroty naraz.

Z toho dôvodu by som mal podať dva odlišné strehy, ktoré sú najviac využívané v tomto cvičení; a následne vysvetlím spôsob, ktorým sa samotný kord bráni proti kordu a dýke.

Musíš sa postaviť do strehu s dýkou a natiahnutou rukou a v určitej vzdialenosti od rukoväte zbrane na vykonanie a zostavenie krytov tak blízko, ako je to možné; čo je s vystretou rukou veľmi ťažké. Musíš si všimnúť, že pri vykrytí jednej strany neodkryješ druhú. V tomto strehu nie je vyčlenenie tela, pretože ľavé rameno vyčnieva viac ako pravé; a hoci pravá ruka kryje vonkajšok zbrane, mala by byť stiahnutá.

V tomto postoji môžeš robiť kryty dobre, postavíš sa do strehu, ruka so zbraňou je vystretá ale nie meravá a ľavá ruka stiahnutá, majú hrot dýky vedľa pravého lakťa.

Hlavný hrot sa nechveje ani nehýbe na žiaden protivníkov pohyb; ak hľadá tvoju zbraň svojou musíš sa mu vyšmyknúť, s výnimkou že si dostatočne pevný hneď nato sa mu brániť, priblížiac sa asi o šesť palcov a bez opustenia jeho zbrane sa posnaž dostať jeho *feeble* na *fort* svojej dýky a opustiac mu zbraň bude ľahké oklamať mu dýku a zasiahnuť ho. Pri tomto prevedení mu nesmieš dýkou opustiť čepeľ a čím dlhšia je jeho zbraň tým väčšia bude tvoja výhoda a taktiež na žiaden kryt spravený dýkou by si nemal opustiť čepeľ ak máš v úmysle spraviť odvetu.

Taliani s dýkou kryjú často, preto je zjavné, že ten kto môže kryť s dvoma čepeľami má veľkú výhodu, ak to spraví bez náhlenia a s rozvahou, inak bude len neustále odkrytý.

Protivníkovi by si sa mal brániť vo chvíli ako útočí alebo robí polovičné body, nepohnutím zbrane ale robením nejakých rozsiahlych pohybov s dýkou na jeho upútanie aby bodal a akonáhle robí bod, kry dýkou; priblíž sa v rovnakom čase s ním, sprav fintu zbraňou smerom k jeho tvári a bodni mu na telo ako vidíš na štyridsiatom druhom obrázku.

Taliani všetko bránia vnútri a nižšiu časť tela s dýkou, keďže sa úplne spoliehajú na tento kryt, vonkajšiu stranu tlmia hrotom kordov.

KRESBA XLII.

O SAMOTNOM KORDE PROTI KORDU A DÝKE

Keďže sú všetky body samotným kordom robené dovnútra, proti kordu a dýke môžu byť ľahko vykryté, návrat protivníkovho hrotu by neomylnne zasiahol, preto by si mal konať s veľkou rozvahou a pozornosťou.

Musíš sa dostať do strehu so zápästím otočeným medzi tercou a kvartou a trochu nižšie ako v bežnom strehu mieriac hrotom do protivníkovho pravého ramena, nesmieš mu zaviazať zbraň ale rob časté údery na vonkajšiu stranu a útoky nohou, stále mieriac svoj hrot do jeho tváre aby si ho prinútil zdvihnúť zápästie, musíš vystihnúť presný čas a s rýchlosťou a energiou uskutočniť bod v sekunde a rýchlo sa vrátiť do primového krytu alebo okruhu.

Ak by bol v strehu s hrotom v linke s ramenom, mal by si spraviť fintu do jeho vnútornej strany a vrátiť sa s úderom na vonkajšiu stranu, od svojho *fort* na jeho *feble* a uskutočniť bod kvartu nad ramenom.

Ak by držal hrot nižšie ako zápästie, mal by si sa postaviť tak podobne na jeho vnútornú stranu a spraviť polovičný bod dovnútra, ihneď mu šikovne zaviazať čepeľ a bodnúť flanconadu. Taktiež mu môžeš po polovičnom bode krížom zaviazať zbraň a spraviť bod v terce; nikomu by som neradil bodiť zvnútra, lebo dýka bude veľmi vhodná na krytie a tým by si sa musel vrátiť, ale keď je protivník v krytoch nespoľahlivý a chveje sa, hľadajúc krytie útoku, ktorý na neho robíš, v takom prípade, po vykonaní polovičného bodu dovnútra a zvonka dýky, môžeš spraviť nízky bod v kvarte; po vykonaní výpadu sa vráť do strehu v terce alebo polkruhom.

O ŠPANIELSKOM STREHU OZNAČENOM A, NAPADNUTOM FRANCÚZSKYM STREHOM

KRESBA XLIII.

Španieli majú v šerme odlišné metódy ako všetky iné národy; často radi sekajú na hlavu a okamžite potom bodajú medzi oči a na hrdlo. Ich streh je takmer vystretý, výpad veľmi krátky; keď sa dostanú do vzdialenosti ohnú pravé koleno a vystrú ľavé a telo prenesú dopredu; keď sa odsúvajú ohnú ľavé koleno a vystrú pravé, telo vrhnú poriadne späť v priamej linke s tým protivníkovým a kryjú ľavou rukou alebo zakročia pravou nohou za ľavú.

Ich zbrane sú dlhé takmer päť stôp od rukoväte k hrotu a sekajú oboma ostriami; kôš je veľmi veľký a za ním je záštita, ktorá vyčnieva asi dva palce z každej strany; používajú ju na vytrhnutie zbrane z protivníkovej ruky viazaním alebo krížením jeho čepele, najmä keď bojujú proti dlhej zbrani; ale bolo by to pre nich veľmi ťažké uskutočniť proti krátkej zbrani. Ich bežný streh je so zápästím v terce a hrotom v linke s tvárou. Robia *apely* alebo útoky nohou a tiež polovičné body do tváre, telá držia vzadu a točia hrotom kordov kruh doľava a vystrúc rameno posunú telo na zasadenie úderu na hlavu a okamžite sa vrátia do strehu, celkom vystretí s hrotom v priamej linke k protivníkovej tvári.

O PORAZENÍ ŠPANIELSKÉHO STREHU PO POKUSE O SEK NA HLAVU

KRESBA XLIV.

Ak používaš zbraň bežnej dĺžky a ak môžeš odolať len prvému útok, ľahko sa proti Španielovi obrániš a budeš veľmi málo zmätený jeho hrou či metódou.

Mal by si sa postaviť do strehu mimo vzdialenosť so zápästím otočeným v terce, držiac ho trochu vyššie než pri bežnom strehu s veľkým chladom a nereagovať ani na žiaden pohyb, ktorý by spravil alebo sa o neho pokúšal. Ak by sa pokúšal o sek na hlavu, mal by si ho kryť vysokou terciou, stále zdvíhajúc zápästie a ohýbajúc telo a priblížiť sa asi o pol metra alebo viac; potom sprav energicky odvetu plným natiahnutým výpadom v sekunde s hrotom nižšie ako je pri tomto bode obvyklé, takže bude pre neho nemožné kryť ho ľavou rukou. Po vykonaní výpadu sa okamžite vráť do tery a skríž linku doprava, s nútene odporujúcim zápästím mu vyhľadaj znova zbraň; v rovnakom čase zdvihni pravú nohu k ľavej aby si mu odhodil hrot: tak budeš schopný získať pôdu ako výhodu s ľavou nohou. Ak robí protivník bod do tváre alebo tela musíš ho kryť uvoľnením sa z tery do kvarty, držiac zápästie v linke s ramenom a v rovnakom čase sa priblížiť plnú stopu aby si sa dostal čo najviac dovnútra jeho čepele a aby si bol schopný vrátiť bod v kvarte. Ak chce kryť ľavou rukou musíš na ňu spraviť fintu spraviac v tom istom čase *apel* nohou na prekazenie jeho ľavoručného krytu a dokončiť bod podľa predtým uvedených pravidiel; rýchlo sa vráť s hrotom mieriacim mu do tváre a zdvoj nízku kvartu. Po vykonaní sa vráť do strehu prenesúc pravú nohu za ľavú.

Hoci sa zdá ľahkým krátkou zbraňou zneškodniť dlhú zbraň po výhode dostania sa dovnútra čepele, predsa len by som nikomu neradil pokúšať sa o to z obavy, že by si nebol schopný dočiahnuť mu na kôš alebo z obavy preseknutia prstov jeho ostriami.

Tiež by som nikomu neradil križiť alebo viazať alebo udierať im na čepele, pretože keď Španieli vyťahujú zbrane, prejdú prvými dvoma prstami cez dva malé krúžky, ktoré sú vedľa koša a s dvomi ďalšími a palcom pevne držia rukoväť: preto je zjavné, že žiadna z týchto posledných činností by nemala úspech.

POSTOJ STREHU NAZÝVANÉHO KORD A PLÁŠŤ POPRI KORDE A LAMPÁŠI

KRESBA XLV.

Kord a plášť, ktoré sú starým zvykom využívaným v Taliansku, nebol nikdy zakázaným vládou tak ako kord a dýka na rôznych miestach tej krajiny. Plášť je ofenzívny a defenzívny: ofenzívny je preto, lebo tí ktorí sú veľmi zruční v jeho používaní majú moc protivníka zraniť. Je veľa spôsobov ako ho hodiť; môžeš nielen zakryť celý nepriateľov výhľad ale taktiež jeho zbraň: ale naopak ak v tom človek nie je odborníkom, môže si zakryť vlastný výhľad a tiež zablokovať vlastnú zbraň a tak byť pre protivníka korisťou. Je defenzívny pretože blokuje všetky seky, ktoré môžu byť spravené na hlavu alebo telo, ak sú uskutočnené vo vnútri zbrane; vonkajšie údery buď nad alebo pod rukoväťou by mali byť kryté kordom a ten by mal byť nasledovaný alebo podporený plášťom, takže kord môže opätovať sek a bodáť.

Na poriadne využitie plášťa by si mal dokola omotať ľavú ruku jeho časťou a nechať spustiť alebo zvesiť časť druhú ale daj si pozor aby nevisel nižšie ako je koleno; a všimni si, že ak si bol po dlhom bránení sa donútený spustiť trochu ruku aby si oddýchla, nespustíš plášť na zem alebo pred nohy z obavy šliapnutia naň a tým spadnutia.

Ak zistíš, že máš ľavú ruku vyčerpanú, môžeš ju nechať oddýchnuť klesnutím pozdĺž strany, držiac plášť trochu vzdialený od stehna a spraviť posun naspäť; čoskoro potom sa vráť do strehu. Ak by si na

odstúpenie nemal miesto, môžeš si oprieť ľavú ruku o bok a zbraň udržiavať v nepretržitom okružnom kryte.

Pre osobu, ktorá ovláda kord a dýku je veľmi jednoduché využívať plášť, lebo táto obrana si vyžaduje rýchly a presný zrak. V prípade potreby sa človek môže brániť proti kordu s paličkou a plášťom; po vykrytí bodu kordom s paličkou by si sa mal priblížiť v rovnakej chvíli bez opustenia čepele a zakryť mu hlavu plášťom. Na dobré vykonanie tejto činnosti by mal byť človek v šerme poriadne skúsený, veľmi pokojný a rozhodný.

Tiež by mal pri využívaní plášťa dobre ovládať vzdialenosť; a na dobré predvedenie plánu by si mal protivníkovi poskytnúť odkrytie aby si ho zlákal bodáť a ihneď prinajmenšom bez hľadania jeho čepele so zbraňou hodiť telom dozadu a vrhnúť visiacu časť plášťa proti jeho zbrani; a krížením z priamej linky opätovať plný výpad so zápästím v kvarte.

VYSVETLENIE STREHU NAZÝVANÉHO KORD A TMAVÝ LAMPÁŠ

Hoci jestvujú kruté tresty spôsobené tým, ktorých prichytia s kordom a v ruke s tmavým lampášom, jednak sú niekoľkí, ktorých z času na čas stretneš; preto si myslím, že je potrebné ukázať spôsob ako sa proti nim brániť. Tí, ktorí používajú tmavý lampáš ho obyčajne ukrývajú pod oblečením alebo pod plášťom; a keď na niekoho zaútočia, odhalia ho predtým než vytiahnu zbraň a dajú ho pred seba buď nad hlavu alebo za seba, otočením ruky za chrbtom; a zmenia odtiaľ postavenie ako protivník mení postavenie svoje. Ak držia lampáš pred sebou a človek má k dispozícii dobrú zbraň, mohol by dobre kryť vnútornú stranu s plášťom a spraviť šikovní úder na vnútornú stranu čepele a zdvojiť ho úderom chrbta ruky v terce na zápästie držiace lampáš: tento úder by mal prísť zprava doľava a mal by byť vykonaný z polovice ruky len po zápästie, takže celá ruka tým priveľmi nezblúdi a človek je schopný opätovať bod so zápästím za rovnakých okolností, kryjúc vnútornú stranu tela plášťom.

Ak by dal lampáš nad hlavu, mal by si prejsť krížom doprava a získať výhodu vonkajšej strany jeho zbrane, spraviac mu polovičný bod do tváre. Ak zdvihne hrot mal by si skrátiť vzdialenosť, držiac vysoko obe ruky a držiac čepeľ ponad ľavé zápästie a plášť a spraviť posun ľavou nohou bez opustenia jeho zbrane a pomáhajúc si s plášťom stiahnuť trochu pravú ruku aby si si uvoľnil hrot a v pozícii, v ktorej sa vtedy tvoje zápästie nachádza, duchaplne a obratne bodnúť priamo do protivníka.

Ak dá lampáš nabok s rukou obrátenou za sebou, musíš skrížiť linku dovnútra, držiac ruku a plášť v linke s pravým prsníkom, otočiac pravú ruku v terce hrotom zbrane priamo do jeho brucha; a vo chvíli čo bodá, namiesto krytia kordom, natiahni ľavú ruku a zakry mu čepeľ plášťom v tom istom čase bodajúc do tela ako vidíš na štyridsiatom šiestom obrázku.

Ak by bol protivník obložený (to znamená vypchatý niečím vnútri oblečenia, aby zabránil prejdenu bodu do tela), čo zistíš zasadením mu bodu do tela bez následku; v takom prípade musíš bodáť na hrdlo alebo na tvár alebo na nižšiu časť pásu; veď sa predpokladá, že muž ktorý použije také zakázané prostriedky

ako tmavý lampáš v nejakých konkrétnych súbojoch, nebude sa zdráhať použiť prostriedky obloženia, ako som zmienil predtým.

KRESBA XLVI.

POZNÁMKY K POUŽÍVANIU ŠABLE

Šabl'a má vo svojej hre štyri základné seký; a tými sú sek na hlavu, na zápästie, na brucho a na šľachy zo zadnej strany kolena. Niektorí robia seký z pohybu ramena, lakťa alebo zápästia; tí držia ruku vystretú a hrotom šable neustále mieria na protivníka.

Prvý spôsob sekania, z ramena, je spravený zdvihnutím ruky a spravením veľkého okruhu šabl'ou na nabratie sily k zasadeniu úderu. Tento spôsob prevedenia, ktorý je najhorší zo všetkých pretože je najpomalší, mu poskytuje obrovskú výhodu, ktorá poukazuje; ak je pozorný priblížiť sa v čase čo mu šabl'a dvíha ruku, môže mu poskytnúť časovaný bod alebo šmyknutím šable a v rovnakom čase sa priblížiť a vyčlenením tela vykonať včasný bod. Je zrejmé, že ak šabl'a nenájde podporu alebo oddych buď na tele alebo na zbrani na ktorú mierí, tak jej márný úder celkom odhodí čepeľ za neho; alebo ak seká nadol, pôjde do zeme a môže si zlomiť zbraň; ale ak by sa žiadne z týchto možností neudiali, jeho pohyby sú tak hrubé a plynúce, že pre hrot je nemožné s najmenšou pozornosťou nenájsť príležitosť bodnúť.

Druhý spôsob sekania, pohybom lakťa, spočíva vo veľkom stiahnutí lakťa a toto taktiež vrhá zápästie veľmi von mimo správnej linky, oboch pod a nad a poskytuje podobne veľkú výhodu hrotu, hoci nie až tak veľkú ako prvý zmienený sek, lebo pohyb nie je taký rozsiahly, je rýchlejší a viac kryje telo.

Tretí je z pohybu zápästia, buď zo šable vytvárajúcej okruh zprava doľava alebo opačne; zápästie by malo konať s väčšou rýchlosťou, pretože lakeť a rameno nie sú hodené mimo linky tela. Šablá obyčajne kryje body s *fort* čepele a vracia tlačný úder zo zápästia; a jej všetky obľúbené údery sú na vonkajšej strane zbrane.

Umiestnil som tu streh šable, označený ako A a obranný streh kordu označený ako B ako vidíš na štyridsiatom siedmom obrázku.

Postoje šable alebo postavenie pre jej streh sa líšia; niektorí držia zápästie otočené v terce s vystretou rukou a hrotom v linke s protivníkovou tvárou, držiac telo trochu vpredu, ľavé koleno vyrovnané a pravé ohnuté.

Sú niektorí, ktorí držia *fort* svojej šable v linke k ľavému boku s hrotom vysoko.

Sú ďalší, ktorí udržiavajú *visiaci streh* nazývaný streh Sv. Juraja a iní ktorí ohýbajú ľavé koleno a telo držia vzadu so zápästím otočeným v kvarte.

KRESBA XLVII.

VYSVETLENIE OBRANNÉHO STREHU KORDU PROTI ŠABLI

Streh kordu označený ako B proti šabli označenej ako A, ktoré som tu umiestnil, je najbezpečnejším a najvykrytejším strehom na obranu. Hlavným bodom bude poznať svoju vzdialenosť: do akejkoľvek pozície by sa muž so šablou postavil, musíš sa postaviť mimo vzdialenosť a nepreniesť ani zápästie a ani zbraň či pravú nohu vpred: ale vo chvíli čo vyťahuješ zbraň, musíš ľavou rukou zdvihnúť okraje svojho plášťa, držiac ľavú ruku vo výške ucha, aby si príležitostne kryl seky šable zvnútra, buď na hlavu, tvár alebo nižšiu časť tela.

Úder na hlavu môže byť rovnako krytý s *fort* čepele, majúc zápästie v terce a odporujúc čepeli takmer krížením linky; ale hrot by mal byť trochu vyššie ako zostrojenie zbrane: vo chvíli čo je úder krytý sa musíš asi o pol metra priblížiť a zohnúť trochu telo vrátiť bod v sekunde a zdvojiť bod predtým než sa vrátiš do strehu.

Sek na vonkajšiu stranu čepele kry do tváre s *fort* čepele a zápästím otočeným do polovice terce s priamym hrotom. Po vykrytí úderu musíš opätovať bod do tváre v kvarte nad ramenom a ten istý zdvojiť so sekundou. Sek na brucho z vonkajšej strany zbrane sa kryje otočením zápästia do sekundy a vrátením na tej istej strane.

Ak kryješ vnútorné seky, ktoré na teba môžu byť spravené, s čepeľou, mal by si ich kryť s primovým krytom, v rovnakom čase krížiť linku smerom von a opätovať bod v prime.

Najbezpečnejšia a najistejšia obrana proti šabli (podľa môjho názoru) je nechvieť sa či pohnúť za žiadneho pohybu, predstierania úderov alebo útokov, ktorými ťa protivník môže zastrašovať, ale vykĺznuť a vyhnúť sa úderom dobrým vrhnutím tela dozadu v rovnej linke s jeho a v tom čase odstúpením asi o pol metra a jeho plány zmariť neustálymi polovičnými bodmi a *apelmi*. Ak sú jeho pohyby blízko, musíš byť rýchlejší ich kryť, buď zbraňou alebo okrajmi plášťa a príležitostne použi obe.

Ak má rozsiahle pohyby, musíš sa odhodlať priblížiť, kryjúc sa čo najviac kordom a voľnou časťou plášťa a uskutočniť bod kde vidíš odkrytie na zásah. Ak by zem nebola dostatočne rovná aby ho unavila, mal by si otočením doprava alebo doľava a ustúpením využiť príležitosť a vystihnúť presný čas na bodanie, namiesto hodenia bodu naslepo.

Sú niektorí šablisti, ktorí svoju hru miešajú s bodmi (ktorý sa nazýva opačný bod), predstierajú že spravia sek a dokončia ho ako bod; a niekedy po vykrytí podľa toho aké odkrytie nájdú, vrátia buď sek alebo bod.

Zbraň nazývaná 'sek alebo bod' je veľmi odlišná od šable, lebo je oveľa ľahšia, má rovný hrot a nie vyvýšený ako majú zvyčajne šable alebo sekacie meče; z toho dôvodu musia robiť ťažké rukoväte, aby hrot odľahčili.

Polosekacia a bodná zbraň je lepšia ako šablá pokiaľ sa používa s rozvahou. Táto zbraň je najlepšia pre jazdcov keď so zbraňou v ruke účtujú s nepriateľom.

K O N I E C

O B S A H

Spôsob zostrojenia zbrane (1)

Ako si vybrať čepeľ a jej vhodnú dĺžku (1)

O pevnej a slabej časti čepele (2)

Prvá poloha vytasenie zbrane (2)

Poloha pre streh v kvarte (3)

Dostať sa dovnútra alebo von zo vzdialenosti (4)

Poloha pre streh v terce (5)

Poloha pre vnútorný streh nazývaný kvarta a vnútorný výpad nazývaný výpad v kvarte (6)

Poloha pre vonkajší streh nazývaný terca a výpad v terce (7)

Poloha pre vonkajší streh nazývaný terca a výpad na rovnakú stranu so zápästím otočeným v kvarte nazývaným kvarta nad ramenom (8)

Poloha vonkajšieho strehu nazývaného terca a výpad z vonkajšej strany pod zápästím nazývaný sekunda (9)

Poloha vnútorného strehu nazývaného kvarta a o výpade pod zápästím na rovnakej strane nazývanom nízka kvarta (10)

Poloha vnútornej kvarty nazývanej kvarta a výpad určený na vonkajší bok nazývaný flanconada (11)

Šermiarsky pozdrav vo všeobecnosti používaný vo všetkých akadémiách medzi pánmi, predtým než zaútočia alebo idú robiť voľný šerm (11)

Prvý postoj pozdravu (12)

Druhý postoj pozdravu (13)

Tretí postoj pozdravu (14)

Štvrtý postoj pozdravu (15)

Piaty postoj pozdravu (16)

Spôsob a účinné prostriedky na predvedenie pohyblivého šermiara a stability v nohách a ukázanie ako sa dostať späť po prevedení výpadu buď v kvarte alebo v terce (17)

O jednoduchých krytoch (18)

O vnútornom kryte nazývanom kvarta a výpad v kvarte (19)

O vonkajšom kryte nazývanom terca a výpad v terce nazývaný vonkajší výpad (20)

O vonkajšom výpade s nechtami nahor, obyčajne nazývanom pierkový kryt proti vonkajšiemu výpadu s nechtami nahor nazývanom kvarta nad ramenom (21)

O vonkajšom kryte pre výpad pod zápästím nazývaným výpad v sekunde (22)

O polkružnom kryte alebo krytí proti vnútornému výpadu pod zápästím nazývanom nízka kvarta (23)

O kryte proti viazaniu zbrane z vnútra do výpadu do boku nazývanom flanconada; obrátením ostria zbrane von nazývanom cavez; a vysvetlenie ďalšieho krytu pre ten istý výpad viazaním zbrane (24)

O kryte nazývanom prima odvodenom zo šable a nazývanom streh Sv. Juraja oproti vonkajšiemu výpadu pod zápästím nazývanom sekunda (25)

O kryte nazývanom kvinta s hrotom nízko a zápästím zdvihnutým oproti vonkajšiemu výpadu pod zápästím nazývanom kvintový výpad (26)

Vysvetlenie rôznych výpadov, ktoré môžu byť kryté nasledujúcimi krytmi (26)

Poznámky ku krytom vo všeobecnosti (27)

O vrátení alebo odвете po kryte (27)

O odвете v kvarte po kvartovom kryte (28)

O odвете v terce po výpade v terce (29)

O odвете v sekunde po krytí kvarty nad ramenom (30)

O odвете v kvinte po výpade v sekunde (31)

O odвете na výpad flanconada obrátením ostria pre tých, ktorí nie sú obozretní brániť sa ľavou rukou (32)

O odвете z krytu prima do výpadov sekunda a nízka kvarta (33)

O kryte protichodným uvoľnením sa (33)

Poznámka k tomuto krytu (34)

O polkružnom kryte (34)

Spôsob bodania a krytia tercy a kvarty nazývaný bodanie na stenu (34)

Spôsob ako bodáť na stenu s rýchlosťou (35)

Pravidlá, ktoré pri bodaní na stenu berieme na vedomie (35)

Vysvetlenie čo sú to finty (35)

Obrana alebo kryt proti všetkým fintám (36)

Poznámky ku fintám a kedy su prospešné a kedy nevhodné (36)

O pohyboch spravených na nehybnú čepeľ nazývaných odšmyky a odšmyk z kvarty nad ramenom do kvartového bodu (37)

O odšmyku z kvarty do kvartového bodu nad ramenom (37)

O odšmyku z tercy do bodu sekunda (37)

O odšmyku z kvarty do bodu nízka kvarta (37)

Viazanie a kríženie čepele (38)

Ďalší spôsob alebo štýl kríženia čepele v kvarte (38)

Spôsob ako sa vyhnúť týmto kríženiám zbrane (38)

O údere na tercový bod na vyrazenie protivníckovej zbrane (39)

Ďalší spôsob vyrazenia zbrane z protivníckovej ruky (39)

O údere na zbraň v kvarte nad ramenom (39)

O jednoduchom seku ponad hrot z kvarty v terce (40)

O jednoduchom seku ponad hrot z tercy do kvarty (41)

Sek ponad hrot z tercy do kvarty do bodu kvarta nad ramenom (41)

Ďalší sek ponad hrot z kvarty do kvarty nad ramenom do kvartového bodu (41)

Ďalší sek ponad hrot z kvarty do tercy za účelom bodania sekundy (41)

O vymedzení zápästia po výpade spravenom v kvarte (42)

O vymedzení zápästia v kvarte nad ramenom po výpade v terce (42)

O prenesení zbrane v kvarte nad ramenom (43)

O prenesení v terce na vonkajšiu stranu zbrane (43)

O prenesení v kvarte po finte v kvarte nad ramenom (44)

O prenesení v kvarte nad ramenom po finte v kvarte (44)

Únik alebo úskok odsunutím ľavej nohy dozadu vo chvíli keď protivník vykonáva prenos na vonkajšiu stranu zbrane (45)

O uchopení zbrane po prenose na vonkajšiu stranu zbrane (45)

O protichodnom uvoľnení sa do vnútornej strany zbrane bez pohybu (46)

O protichodnom uvoľnení sa do vonkajšej strany zbrane bez pohybu (46)

O protiklade na protichodné uvoľnenie sa bez pohybu (46)

O protichodnom uvoľnení sa načas a o protiklade na protiklad keď sa protivník posúva (46)

O tesne načasovanom výpade na hociktorú nízku fintu (46)

Polkruh alebo skočená otočka tela nazývaná *demi-volte* (48)

O bode flanconada vykrytom touto skočenou otočkou nazývanou *demi-volte* (49)

Celý okruh alebo obrat nazývaný *volte*, v čase keď sa protivník uvoľňuje bodat' v kvarte (49)

O celom okruhu nazývanom *volte* na posun spravený v terce alebo v kvarte nad ramenom (49)

O odzbrojení po vykrytí kvartového bodu (51)

O odzbrojení na bod v terce alebo v kvarte nad ramenom (53)

O odzbrojení na kvartový alebo sekundový bod po vykrytí primovým krytom (55)

O odzbrojení po kryte na vonkajšiu stranu zbrane (57)

Poznámky k šermiarom ľavákom (58)

Poznámky k nemeckému strehu kordom (58)

Obrana proti nemeckému strehu (59)

Vysvetlenie talianskeho strehu (59)

Obrana proti talianskemu strehu (60)

O talianskych strehoch s kordom a dýkou (61)

O samotnom korde proti kordu a dýke (63)

O španielskom strehu označenom A, napadnutom francúzskym strehom (64)

O porazení španielskeho strehu po pokuse o sek na hlavu (65)

Postoj strehu nazývaného kord a plášť popri korde a lampáši (66)

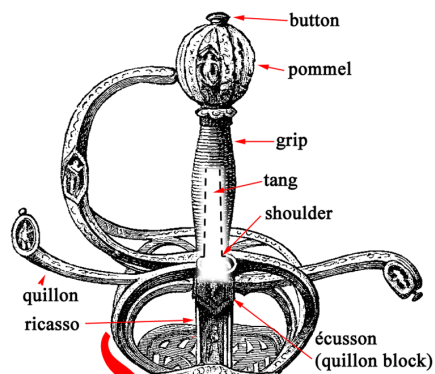
Vysvetlenie strehu nazývaného kord a tmavý lampáš (67)

Poznámky k používaniu šable (68)

Vysvetlenie obranného strehu kordu proti šabli (70)

Vysvetlivky

gombík – v origináli ako *button*

half spadrons – krátke a ľahké vojenské meče

fort – silná časť čepele

feeble – slabá časť čepele

apel – dupnutie prednou nohou; podľa Fabrisa slúžil na rozrušenie protivníka

*gomík** – špička hrotu zbrane

demi-volte – polobrat

assaulting – doslovne ‚prepadávanie‘; priateľský súboj medzi dvoma šermiarmi, pri ktorom sa nemusia počítať body

visiaci streh – v origináli ako *hanging guard*; streh kryjúci hlavu, ľahko sa môže zmeniť do iných strehov; rukoväť sa drží nad hlavou so špičkou zbrane diagonálne nadol do ľavej strany